Maros megye legolvasottabb napilapja!

NÉPÚJSÁG

2021. február 4., csütörtök
LXXIII. évfolyam
27. (20703.) sz.
Ára: 3 lej
(előfizetőknek 1,43 lej)

KÖZÉLETI NAPILAP

Meleg ételt idősek és hajléktalanoknak

Módosították a szolgáltatók listáját

Fotó: Nagy Tibor

A kis jövedelmű, minimális nyugdíjjal rendelkező 75 év fölötti idős személyek, valamint a hajléktanok megsegítésére a kormány uniós (FEAD) alapokból havi 180 lej támogatást nyújt, amellyel a jogosultak meleg ételhez juthatnak. A november folyamán kézbesített értesítők értelmében a marosvásárhelyi nyugdíjasok az Eldi üzletekben is vásárolhattak alapélelmiszereket, kenyeret, tejterméket, ami sokuknak nagy segítséget jelentett, pláne, ha az otthoni főzéssel a kifőzdék napi menüjének áránál olcsóbban oldották meg az ebédet. A lapunkhoz beérkezett panasz szerint a kisnyugdíjasoknak azzal kellett szembesülniük, hogy a kártyával együtt kézbesített listán szereplő Eldi már nem szolgálhatja ki a szociális étkeztetésre jogosultakat. Andreia Morarut**, a Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal szociális ügyekkel foglalkozó igazgatóságának ügyvezető igazgatóját kérdeztük, miért változott az értesítőben szereplő lista, s a jogosultak miért nem vásárolhatnak a továbbiakban az Eldi üzletekben?**

Mezey Sarolta

(Folytatás a 4. oldalon)

Ne feledje
IDEJÉBEN
megújítani előfizetését!
Ha előfizet,
BIZTOSAN
kézhez kapja
FÉLÁRON!
Telefon:
0742-828-647

Megemlékezés dr. Jablonkay István tanárról…

Jablonkay István a marosvásárhelyi gyógyszerészeti kar alapító tanárai közül az egyedüli, aki nem volt erdélyi születésű. Mivel 1948-ban az újonnan megalakult kar tanárhiánnyal küzdött, részben a helyi iskolák köréből toborozták az arra érdemes tanárokat.

5.

Hólyagdaganatok és gyógyításuk

A Romániai Magyar Orvos- és Gyógyszerészképzésért Egyesület meghívására járt az elmúlt években többször Marosvásárhelyen dr. Pytel Ákos egyetemi adjunktus, a Pécsi Tudományegyetem Általános Orvosi Kara Urológiai Klinikájának igazgatóhelyettese és osztályvezetője, a Magyar Urológus Társaság vezetőségi tagja.

6.

Vakcinaturistává váltam

Míg sokan, akiknek a lakhelyén oltópontok működnek, kényelmességből vagy meggyőződésből nem kérnek a vakcinából, mások, akik azon a településen, ahol laknak, vagy annak közelében nem kaptak időpontot, akár száz kilométereket is hajlandóak utazni, hogy beoltsák őket. Bár nem vagyok fiatal, és két krónikus betegségemről is tudok, amelyek közül az egyik autoimmun kórkép, én sem jutottam Marosvásárhelyen időponthoz, így akaratom ellenére vakcinaturistaként a Hargita megyei Székelykeresztúrra utaztam, hogy beoltsanak.

8.

OPTICA OPTOFARM
A látás szakértője

Szolgáltatásaink:
- kontaktlencse-felírás és rendelés
- ingyenes szemüvegfelírás komputeres szemvizsgálattal
- mindenik szaküzletünk orvosi szakrendelővel van felszerelve, ahol teljes szemvizsgálatot végzünk, a pácienseinket küldőpapír nélkül fogadjuk
- a gyerekvizsgálatokat speciális fotorefraktométerrel végezzük (kellemetlen pupillatágítás nélkül, távolsági fotózással)
- kötelező éves szemvizsgálatok cégek részére
- korszerű számítógép-vezérlésű japán NIDEK gépekkel bármilyen kerettípusba bedolgozunk plasztik- és üveglencsét egyaránt (gyors, olcsó és precíz munkával)
- szemüvegjavításokat végzünk (keretek forrasztása)
- új amerikai készülék látásjavításra, kancsalságra
- terápiák betegség és sérülés utáni rehabilitációra, memória-, reflexek, mozgás- és tanulászavarok javítására

Marosvásárhely:
- Posta utca 3. sz. Tel: 0265/212-304, 0365/410-555
- 1918. Dec. 1. sugárút 49. sz. Tel: 0265/263-351, 0365/410-557
- Rózsák tere 53. sz. Tel: 0265/250-120, 0365/410-559
- Dózsa György utca 64-68. sz. (a Kaufland udvara). Tel: 0265/265-205
- Köztársaság tér 5. sz. Tel: 0365/430-939

Szászrégen:
- Iskola utca 11. sz. Tel: 0265/512-042, 0365/410-558

Szováta:
- Fő út 196. sz. Tel: 0265/577-282, 0742-100-323

Aktuális

„Szemaforos” iskolakezdés

Bodolai Gyöngyi

A tanügyminiszter által lebegtetett nagy titokra fény derült, az ígéretek szerint február 2-án államfői magaslatból kimondatott a verdiktum: február 8-án a tantermekben kezdődik meg a második félév. Elvégre fel kell zárkóznunk Európához, ahol mindössze három országban nem működnek a tanintézmények – mondta határozottan Klaus Iohannis. Állítólag ez volt a szülők és a diákok többségének az óhaja, amit teljesíteni lehet, ugyanis az országos járványügyi helyzet ezt lehetővé teszi: kevesebb a kórházba utaltak száma, és kevesebb beteget ápolnak az intenzív terápiás osztályokon – hangsúlyozta.

Aki túlságosan megörvendett volna az első mondatoknak, hamar megtudhatta, hogy a tantermi oktatás elkezdődése azokra a településekre vonatkozik, amelyek a „szemaforelmélet” szerint zöld övezetnek számítanak. Ami jogos engedménynek látszik, hiszen a február 2-i adatok szerint több mint hetven olyan települése van például Maros megyének is, ahol nagyon alacsony a fertőzöttek száma, vagy nincs is. A kormányhivatal adatai szerint 19 közigazgatási egység a sárga, hét a piros zónában található. A sárga településeken, ahova Marosvásárhelyt is sorolják, az óvodások, az elemi osztályok, valamint a vizsgára készülő VIII. és XII-XIII. osztályos diákok járhatnak hétfőtől óvodába, iskolába. A piros övezetben az óvodások és az I-IV. osztályosok vehetnek részt személyesen a foglalkozásokon, a többiek továbbra is online kezdik a félévet. A karanténban levő helységekben pedig marad az online oktatás.

(Folytatás a 3. oldalon)

FEBRUÁR

4., csütörtök

A Nap kel
7 óra 43 perckor,
lenyugszik
17 óra 30 perckor.
Az év 35. napja,
hátravan 330 nap.

Isten éltessen!

Ma **RÁHEL** és **CSENGE**, holnap **ÁGOTA** és **INGRID** napja.
ÁGOTA: az Agáta régi magyar formája, jelentése: jó.
INGRID: északi germán eredetű, jelentése: Isten által óvott lovas nő.

IDŐJÁRÁS

Esős idő

Hőmérséklet:
max. 11 °C
min. 1 °C

VALUTAÁRFOLYAM
BNR – 2021. február 3.

1 EUR	4,8713
1 USD	4,0532
100 HUF	1,3690
1 g ARANY	239,0585

ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉGBEN IS!
Elfogadunk előfizetést lapunkra a következő hónapra a Népújság szerkesztőségében: Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám, 2. emelet, 57-es iroda. Borbély Ernő, naponta 9-14 óra között, szombat – vasárnap zárva.
Tel. 0742-828-647

Megyei hírek

Februárban újraindul a londoni járat, márciustól a budapesti

Szigorított feltételekkel, de újraindul február 12-től a Marosvásárhely–London repülőjárat, amely heti egy alkalommal, pénteki napokon száll majd fel a vidrátszegi reptérről. Peti András, a repülőtér vezérigazgatója lapunknak elmondta, az utazást szigorú feltételekhez kötik: az utasoknak egy, legtöbb 72 órával az utazás előtt elvégzett negatív koronavírustesztet kell felmutatniuk, ki kell tölteniük egy formanyomtatványt, amelyet az angol hatóságok kérnek, ugyanakkor a negatív teszttől függetlenül mindenkinek, aki Angliába utazik, tíz napra karanténba kell vonulnia, amit ötödik nap után ki lehet váltani egy ott elvégzett, hivatalosan elismert, negatív eredményű koronavírusteszttel. A marosvásárhelyi Transilvania reptéren jelenleg csak a dortmundi járat üzemel heti egy alkalommal, márciustól azonban heti kettőre bővítenék, és szintén március elejétől újraindul a memmingeni járat is. Ugyancsak március elejétől ismét lehet majd Marosvásárhelyről Budapestre repülni, egyelőre hetente kétszer, azonban a tervek szerint, amennyiben a járvány nem szól közbe, március végétől heti ötre bővítenék a járatok számát. A rendelkezések a járványhelyzet függvényében naponta változhatnak, ezért fontos, hogy az utasok kövessék a légikikötők és a repülőgép-társaságok honlapjait.

Minden hónap utolsó szombatján is fogadják a véradókat

A Marosvásárhelyi Regionális Vértranszfúziós Központ hétvégén lehetőséget ad a véradásra azoknak is, akik hétköznapokon a munkájuk miatt nem tudnak elmenni a vérközpontba. Az intézmény közösségi oldalán közzétett felhívás szerint minden hónap utolsó szombatján, azaz február 27-én, valamint március 27-én 9–12 óra között várják a donorokat.

A János vitéz az Arielben

A marosvásárhelyi Ariel Ifjúsági és Gyermekszínházban február 5-én, pénteken 18 órától közönség előtt játsszák a János vitézt. Mivel a helyek száma korlátozott, előzetes helyfoglalás szükséges a 0740-566-454-es mobilszámon (naponta 9-13 óra között hívható). A szervezők arra kérik a nézőket, hogy kezdés előtt 10-15 perccel érkezzenek. Belépni kizárólag maszkkal lehetséges, a bejáratnál történő érintésmentes testhőmérés és kézfertőtlenítés után. 6 év alatti gyermekeknek a maszk viselése nem kötelező.

Hírszerkesztő: Menyhárt Borbála

Alkalmazkodtak a piaci kihívásokhoz

Elixír a Cseh-tanyáról

Két hónapja került forgalomba a kebelei Cseh-tanya új terméke, és napok alatt „befutott”: Erdély-szerte van kereslet a téli vitaminpótlóra.

Gligor Róbert László

Sikeres a decembertől forgalomba került „vitaminbomba” Fotó: Gligor Róbert László

Két legértékesebb terméke, a feketeberkenye- és a homoktövis-szirupból született *Cseh János* legújabb terméke, amely rövid idő alatt keresett lett a piacon. A berkenye olyan vitaminokat tartalmaz (például a K-vitamin), amelyeket más gyümölcsök nem, vagy csak csekély mennyiségben, míg a homoktövis C-vitaminban gazdag. A két gyümölcs hidegen préselt levéből készítette a „vitaminbombának” tartott készítményt a kebelei kis gyümölcsfeldolgozó manufaktúra tulajdonosa.

Erdély-szerte keresik

Mindkét növény gyümölcsének fogyasztása igen egészséges, amire szüksége van a télen legyengülő immunrendszerünknek, ráadásul a koronavírustól is tartunk, ezért sokan igyekeznek pótolni a vitaminhiányt. Önmagában a homoktövis leve savanykás, a berkenye pedig fanyar, de a kettő együtt nagyon kellemes ízű – teszi hozzá az előállító, aki november végén véglegesítette a receptet, december elején piacra dobta az új terméket, azóta pedig folyamatosan gyártja, mert igen nagy rá a kereslet. Legtöbb esetben házhoz szállítással, ritkábban postával jut el a félliteres kiszerelésű gyümölcslé a vásárlókhoz. A legtöbb ügyfél Marosvásárhelyen és környékén van, de szállítanak Kolozsvárra, Szatmárnémetibe, Nagykárolyba, Sepsiszentgyörgyre, sőt Bukarestbe is az interneten megrendelhető termékből. Továbbá, mivel hiányoznak a vásárok, egyre több vásárló látogat ki Kebelébe, nemcsak a környező településekről, hanem Szovátáról is, és ez mindkét félnek jó: a gazda időt takarít meg, a vásárló pedig látja a teljes kínálatot.

Az új termék és a helyben történő eladás valamelyest kompenzálja az elmaradt vásárokat – mondotta a termelő, aki a vírusjárvány tavalyi gazdasági hatásait összetettnek látja. Érzékenyen érintette a családi vállalkozást, hiszen a külföldi vásárok jelentették az évi bevételük több mint felét, ettől pedig a tavaly elestek. A belföldi termékvásárok is nagyon megritkultak, csak három ilyenen voltak jelen, míg az előző években akár húszan is. Ugyanakkor azt tapasztalták, hogy a lekvár iránti kereslet megcsappant, viszont jóval többen keresték a szörpöket, a homoktövis és berkenye leve iránti kereslet megháromszorozódott 2019-hez képest.

Télen is sok a munka

Télen sem tétlenkednek a Cseh-tanyán, a feldolgozóban folyamatos a munka. János főleg a szörpöket és az új termékeket készíti, felesége pedig a lekvárokat, valamint az újdonságnak számító, a tavaly elindított, paprikából és paradicsomból készült házi kechupot, valamint sózott nyers zöldségből a házi vegetát.

A gazda tavaly készített első alkalommal nagyobb mennyiségben az ezüstérmes málnaborából, ami hamar elkelt: az augusztusban készült boron szeptember végéig mind túladott. A lekvárokat is folyamatosan készítik, ahogy fogy, úgy gyártanak utána. Annyi nyersanyagot termesztenek és tárolnak, hogy egész évben elegendő legyen számukra. Nem csak szezonális árut kínálnak, hanem ha valaki februárban kívánja meg például a csipkebogyólekvárt, akkor is ki tudják szolgálni. Csak a borokból nem tud eleget termelni. Fekete ribizliből ezer liter is készült, de már sok elfogyott, hiába duplázta meg a termést. Minden évben szaporítja az ültetvényeket, növeli a termésmennyiséget: berkenyét, homoktövist és jostát is, mert annak a lekvárja, szörpje is jól bevált. Terület van elég, csak dolgos kezekből van hiány – mondja mosolyogva a gazda. A tavalyi őszt és enyhe decembert kihaszálva a málnaültetvényt is megkétszerezte. Az őszi ültetést szereti, mert tavasszal jobban növekedésnek indul a már földben levő gyökér.

A Cseh-tanyának 33 féle terméke van, szinte mindenből van cukormentes változat is, kivéve a fenyőrügy-, fenyőtoboz-, levendula- és akácszörpöt, de lehet, hogy ezekből is lesz majd azok számára is, akik nem fogyaszthatnak cukrozott termékeket.

Kelemen Hunorral az iskolakezdésről és az oltáskampányról az Erdély TV-ben

Személyes jelenléttel kezdődik a második iskolai félév február 8-án, azonban most is három forgatókönyvvel készülnek az iskolakezdésre, ami miatt sokan szkeptikusan várják a jövő hetet. Mire számíthatnak az iskolába készülő gyerekek és pedagógusok, mikor lesz elég oltóanyag, és hogyan gyorsulhat fel az oltáskampány? Ezekre a kérdésekre is választ kaphatnak, akik követik az Erdélyi Magyar Televízió **Mérlegen** című műsorát csütörtökön este 8 órától. Jakab Orsolya szerkesztő-műsorvezető vendége Kelemen Hunor, az RMDSZ elnöke, miniszterelnök-helyettes lesz. Követhető a műsor az Erdély TV képernyőjén és Facebook-oldalán.

Adománygyűjtés a hátrányos helyzetű tanintézetek felszerelésére

A Proactiv Transilvania Egyesület adománygyűjtést szervez a hátrányos helyzetben lévő iskolák, óvodák digitális eszközökkel való felszerelése érdekében. A cél minél több digitális eszköz (nyomtató, laptop, videóprojektor, vetítővászon) beszerzése, megvásárlása. Az egyesület elsősorban olyan személyek, vállalkozások, egyesületek, IT-cégek jelentkezését várja, akik/amelyek rendelkeznek jó állapotban lévő laptoppal, táblagéppel, okostelefonnal, amelyeket a szóban forgó tanintézeteknek adományoznának. Az adományozási szándékot február 16-ig lehet jelezni a 0741-436-367-es telefonszámon, ezt követően az egyesület önkéntesei személyesen veszik át az eszközöket. Pénzadományt személyes átvétellel vagy Revolut applikáción keresztül fogadnak a fenti telefonszámra, illetve a Transilvania Banknál nyitott RO40BTRLRONCRT0578459601-es számlaszámra lehet átutalni.

Kelemen Áron, az egyesület elnöke elmondta, a jelenlegi járványhelyzet rávilágított a digitalizáció fontosságára az oktatásban, illetve arra is, hogy számos tanintézet felszereltsége hiányos. Ezeket szeretnék pótolni az adománygyűjtéssel.

NÉPÚJSÁG
ÖNÁLLÓ MAROS MEGYEI NAPILAP
Kiadja az IMPRESS KFT.
FŐSZERKESZTŐ: Karácsonyi Zsigmond
LAPSZERKESZTŐK: Antalfi Imola, Benedek István

MUNKATÁRSAK: Antalfi Imola, Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Menyhárt Borbála, Mezey Sarolta, Mózes Edith, Kaáli Nagy Botond, Nagy Miklós Kund, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálosy Piroska, Vajda György. **KORREKTÚRA:** Horváth Éva, Kiss Éva.
TÖRDELÉS: Makkai Katalin, Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi.
FŐKÖNYVELŐ: Nagy Melinda. **REKLÁMMENEDZSER:** Borbély Ernő – **e-mail:** reklam@e-nepujsag.ro, tel. 0742-828-647.
REKLÁM-LAPTERJESZTÉS: Madaras Éva Adrienn, tel/fax: 00-40-(0)265-268-854. **APRÓHIRDETÉS:** Petres Emília.
SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. **Internet:** www.e-nepujsag.ro **E-mail:** nepujsag@e-nepujsag.ro
Telefon: titkárság: 0265/266-780 és tel/fax: 0265/266-270, közönségszolgálat: 0365/410-440, 0265/266-780. **Nyomda:** Palatino.
A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.
Előfizetés a postahivatalokban, postásoknál és a szerkesztőségben, tel.: 0742-828-647.
Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 9-15 óra, péntek: 9-14 óra között, szombat vasárnap: zárva.

6423578000069
ISSN 1220–3475 (print);
ISSN 1584–3238 (online)

Koronavírus

Már nem lassul a járvány terjedése

Nem lassul már a koronavírus-fertőzések terjedése Romániában: a naponta diagnosztizált esetszámok utóbbi két és fél hónapos csökkenése megtorpant, a járványügyi szakemberek pedig attól tartanak, hogy a korábbinál fertőzőbb vírusmutációk megjelenése miatt ismét erőre kaphat a járvány az országban.

A stratégiai kommunikációs törzs (GCS) szerdai jelentése szerint az utóbbi napon újabb 2752 fertőzést diagnosztizáltak, ami tíz százalékkal haladja meg az utóbbi két hét átlagát.

Hosszú idő óta szerdán először nőtt az esetszámok utolsó kéthetes átlaga. A november vége óta tartó javuló tendencia megtorpanását jelzi az is, hogy január utolsó hetében több új fertőzést jegyeztek fel, mint az azt megelőző héten.

Az ismert aktív fertőzöttek száma már csaknem egy hete 36 ezer körül, az intenzív terápián ápolt súlyos eseteké pedig ezer körül stagnál. Romániában a betegség megjelenése óta 735 ezer embernél mutatták ki a koronavírus-fertőzést, közülük 18.600-an belehaltak a kórba. Az utóbbi 24 órában 87 halálesetet jelentettek, ami szintén valamelyest meghaladja az utóbbi két hét átlagát.

Az egészségügyi minisztérium keddi közleménye szerint újabb hat fertőzött esetében – Bukarestben, Bihar, Ilfov és Dâmboviţa megyében – azonosították az új típusú koronavírus fertőzőbb, brit mutációját.

Korábban már húsz másik bukaresti, Kolozs, Konstanca, Szucsáva, Vâlcea és Giurgiu megyei páciensnél fedezték fel a koronavírus brit variánsát. Mivel közülük alig néhányan érkeztek frissen külföldről, a szakemberek attól tartanak, hogy a fertőzőbb mutáció is közösségi szinten, követhetetlenül terjed Romániában, és a koronavírus-járvány újabb növekedési hullámát idézheti elő. *(MTI)*

Hamarosan lesz új generációs vakcina az új vírusvariánsok ellen

Hamarosan, várhatóan még az idén elkészül a koronavírus elleni oltóanyag új generációja, amely az újonnan felbukkanó vírusvariánsok ellen használható – mondták szerdai londoni sajtótájékoztatójukon az AstraZeneca brit-svéd gyógyszergyár és az Oxfordi Egyetem vezető szakértői.

Az online fórumként megtartott tájékoztatón elhangzott az is, hogy a gyógyszeripari csoport és az angliai egyetem közös fejlesztésű vakcinája az előzetes vizsgálati eredmények alapján teljes védelmet nyújt a kórházi kezelést igénylő súlyos megbetegedések kialakulása, illetve a halálozás kockázata ellen. A tájékoztatón megerősítették, hogy az Oxford/AstraZeneca-vakcina 67 százalékig terjedő hatékonysággal képes megelőzni a koronavírus-fertőzés továbbadását is, vagyis komoly mértékben tudja lassítani a járvány terjedését.

Arra a kérdésre, hogy az új vírusvariánsok ellen kidolgozott oltóanyag-változatra mikor lehet számítani, Mene Pangalos, az AstraZeneca kutatási alelnöke azt mondta: a vállalat célja az, hogy már idén ősszel rendelkezésre álljon ez az új generációs oltóanyag. *(MTI)*

Barackvirág 4700

(A fenti betű- és számkombináció nem titokoldó jelszó vagy kód. Ez továbbra is csupán egy cikk címe.)

Múlt heti értekezésemből kimaradt egy fontos függőségi változó: az anyagi függőség. Talán eszembe sem jutott volna – nem azért, mert korlátlan jólétben dőzsölnék –, csak hát elébem ugrott egy kis szösszenet vagy inkább sirám arról, hogy a nemzet színésze (romániai viszonylatokban tessék gondolkodni) kénytelen méltatlan nyugdíjviszonyok között tengődni.

A téma önmagában is sikamlós, mert meglehetősen vagylagos, hogy ne mondjam, relatív. Mit értünk tengődésen, mit értünk nyugdíjon, és ki manapság a nemzetileg elismert színész, aki már átlépte a sokadik ikszét?

Az idős színészt nagyon sokan ismerik: játszott jószívű betyárt, román Robin Hoodot és hősszerelmest, szépfiút, cowboyt, volt az Egerek és emberek főszereplője; hangja rekedtes, egykori szerelme a magyar kisebbségi színészet általánosan elismert üdvöskéje volt, azóta Magyarországon korosodik. A színész Kolozsvárról indult, büszkén vallja magát erdélyinek Bukarestben. Neve Barack Virág. (Nem Barack Obama.) Néha olyanul, az erdélyi (mezőségi/máramarosi) román parasztok nyelvén viccelődik a médiában. Kedves fiú úgy általában.

Na most már, elérte a nyugdíjkorhatárt, és 2000 lejt kap alapilletményként, amennyi egy első osztályú színművésznek a törvény szerint per pillanat jár. Ez már tiszta, kézbe vehető összeg, meg van tisztítva járulékoktól, adóktól és egyéb állami függőségektől. Kihozza a postás, szelvényt küld róla a nyugdíjintézet, vagy befut a színész folyószámlájára..., ezek technikai és részletkérdések, magánjellegűek, kinek (nekem) mi köze hozzá.

Ám de, tekintve, hogy jól és sokat játszatott film- és színpadi színész volt, van, sőt lesz, amíg bírja cérnával – tehetségéből bőven futja –, a színészegyesület ezenfelül még szakmai nyugdíjat is folyósít a Virányosnak, ami pedig – ezt írja az elektronikus újság, ezt nyomozta ki egy okvetetlenkedő oknyominger – még további 2700

Csütörtöki kimenő*
– Sebestyén Mihály rovata –

lej. Amennyiben jó tanítóimnak sikerült belém csöpögtetniük némi halovány matematikai készséget, úgy az ebből felderengő összeg az összeadási művelet végén 4700 lej lesz. Véleményem szerint – remélem, ezzel nem állok egyedül a világ- és román univerzumban – ez bizony szép kis summa.

Megint csak magánvéleményemet hangoztatva, ebből meg lehet élni. Mert, tegyük fel, hogy emberünk a fővárosban él, ahol, tudjuk, látjuk, halljuk, minden drágább, mint vidéken. Többe kerül a zöldség és a gyümölcs, többe a pékáru, a hús és tejtermékek, a tésztafélék és persze a férfiember és a gépkocsi fűtőanyaga, a tömegközlekedés. Bár ez utóbbi nem biztos költségtétel, valószínűleg nem gyakran veszi igénybe, hacsak nem hiú, és nem igényli, hogy percenként felismerjék, körbegazsulálják a mozi- és színházrajongók. Magasabb lehet a házzal, villával, tömbházlakással járó rezsi, a telekadó, sokba kerülnek a gyerekek, akik aputól gyakran/olykor kunyerálnak egy kis himi-humi pénzulát, de még így is marad a kaszszában zsé.

Mert nincs hová menni. Sem külföldre, sem moziba, sem színházba, sem vendéglőbe, korcsmába. Talán egy-egy merészebb velneszbe, ami nyitva a koronavírus grasszálása ellenére is. Nem lehet nagy és költséges mulatságokat csapni széles baráti és talpnyalói, potyaleső kompániával. Most olyan szorosak és mostohák az állapotok Európa-szerte. Ja, már bizonyára életkora és ismertsége folytán megkapta az első, sőt talán már a második Pfizer-oltást is, de akkor sem javallt a nagy kiruccanás, tömörülés.

Ahogy idősödik az ember, úgy válik meggondoltabbá, maradoznak el a bohémság jelei, jellemzői. Sőt takarékosabb lesz, takaréklángon ég, vágyik a nyugalomra. De tételezzük fel, és nincs okunk ebben másként vélekedni, hősünk 4700 lej birtokában is aktív. Fogalkoztatják őt a tévék és az online rendezvényszervezők, reklámarc egy szellemi vagy anyagi termék segélyprogramjában, felhívják vele a nézők bizonyos csökönyös csoportjait, hogy hordjunk maszkot, tartsunk történelmi és azonnal távot, legyünk pilátusi erényekkel fölfegyverkezve, mossunk gyakran kezet a vírus és múltunk után. Ezért pedig – a nemzet színészeinek, a kiválóságok csarnokába tartozóknak – fizetni szoktak. Nem mint a közembereknek, akiknek a szemét kiszúrják kevés fityinggel vagy vatikáni valutával. Akarom mondani, ortodox viszonylatban a konstantinápolyi patriarchátus paradox devizájával.

Mit akartam mindezzel elérni? Semmi olyat, amivel szavaim hatására csökkentenék a nagy emberek kiválósági nyugdíját. Csak arra kérném őket – ha szavam odafel hallatszik –: ne siránkozzanak nyilvánosan. A magánélet és a levéltitok szentsége továbbra is garantált.

**Rovatunk február elsején töltötte a huszadik életévét.*

Ország – világ

Kinevezték kormányfőtitkár-helyettesnek Zahoranszki Istvánt

Államtitkári ranggal kinevezte kormányfőtitkár-helyettesnek Zahoranszki Istvánt Florin Cîţu miniszterelnök. A döntés kedden jelent meg a Hivatalos Közlönyben. *(Agerpres)*

Maszkkal az iskolákban

A tanulóknak és a tanároknak állandóan maszkot kell viselniük az iskolában, miután február 8-ától fizikai jelenléttel kezdődik meg az oktatás – hangsúlyozta az oktatási miniszter. Sorin Cîmpeanu kifejtette: ez és több más előírás része lesz annak a közös rendeletnek, amit az egészségügyi miniszterrel együtt adnak ki a közeljövőben. Meglátása szerint a maszkviselés megakadályozza a fertőzés terjedését akkor is, ha két tanuló ül egy padban. Sorin Cîmpeanu úgy fogalmazott: a maszkviselés „összehasonlíthatatlanul fontosabb", mint az, hogy a tanulók néhány centivel közelebb vagy távolabb ülnek egymáshoz. Ugyanakkor azt is elmondta, ha egyazon osztályból két tanulónak pozitív lesz a koronavírustesztje, abban az osztályban felfüggesztik a tevékenységet. Ha csak egy tanulónál igazolják a fertőzést, a többit leteszlelik, és ha az eredmény negatív, az osztály tovább járhat az órákra. Ha olyan helyzet áll elő, hogy több osztályban lesz pozitív két vagy több gyerek koronavírustesztje, egy időre az egész iskola online oktatásra tér át. Ha az iskolában két vagy több több tanár fertőződik meg, akik több osztályban tanítanak, akkor az iskolában azonnal felfüggesztik az oktatást – magyarázta a tárcavezető. *(Agerpres)*

Vizsgálat a Vízügyi Hatóságnál

Florin Cîţu felkérte a kormányfői ellenőrző testületet, hogy végezzen vizsgálatot a Román Vízügyi Hatóságnál, ahol – a sajtóban megjelent információk szerint – egy olyan fiatal nőt alkalmaztak, akinek még az ágazatra vonatkozó alapfokú ismeretei sincsenek. Hozzátette, véget kell vetni a nepotizmusnak, érdekellentét-helyzeteknek, meg kell teremteni a büntetőügyesek nélküli közéletet. A Recorder oknyomozó anyaga szerint a Prut-Bârlad vízügyimedence igazgatóságának legfrissebb alkalmazottja egy fiatal nő, aki korábban pincérnőként, manikűrösként dolgozott, három napig a Vatra Moldoviţei-i polgármesteri hivatal alkalmazottja is volt, és állítása szerint kémia szakot végzett az egyetemen. *(Agerpres)*

„Szemaforos" iskolakezdés

(Folytatás az 1. oldalról)

Még sok részletet kell tisztázni – ígérte az államfő. És ebben igazat kell adnunk neki. Először is azt a bátorságot kellene górcső alá venni, hogy miközben félvállra fekteti az európai országokat a vírus veszedelmes új változata, és már Romániába is betört, beterelik a gyermekeket az óvodába, iskolába, holott egyre magasabb a fertőzöttek száma a gyermekek körében. Igaz, hogy legtöbben otthon enyhébb tünetekkel esnek át a betegségen, de az nem jelenti azt, hogy ne fertőznének. Nos, ennek kitenni társaikat, a tanintézetek személyzetét, eléggé meggondolatlan lépés. Valóban fontos a személyes jelenlét, de mielőtt a közösségekbe mennének, egy gyorstesztt legalább ki kellett volna szűrni a tünetmentes hordozókat.

Az intézkedés nem volt előkészítve a pedagógusokat illetően sem. Ha ennyire fontosnak tartja az ország az iskolakezdést, akkor az orvosokkal együtt kellett volna beoltani a tanügyi személyzetet is, hogy már a második védőoltáson is túlesve kezdjék az iskolát. Ezzel szemben a 300.000 romániai tanügyi dolgozóból 8.000-en kaptak védőoltást. Meglepő módon sokan nem is iratkoztak fel. Ha nem tudták ezt a lehetőséget biztosítani számukra, akkor az iskolakezdés előtt legalább a gyorstesztet kellett volna elvégezni, ahogyan más európai országokban tették.

Az emberi tényezőkön túl még nem beszéltünk az iskolákról. A közoktatási miniszternek ugyancsak elakadt a szava, amikor egy televíziós beszélgetésben a tanintézmények tűzbiztonságáról kérdezték. Mint kiderült, az óvodák, iskolák 50 százalékának nincs tűzbiztonsági engedélye, mert nincs szükségük rá, de hogy miért, azt nem közölte. Az épületek 15 százalékának kellene legyen, de nincs. 35 százalékuknak állítólag folyamatban van az engedélyezése, de nem lehet tudni, hogy hányan kapják meg. Remélhetőleg, a rejtélyes kórháztűz után, amelynek okát mai napig sem közölték, nem egy iskola következik, ahol nincsen menekülőútvonal, és hiányoznak a működtethető tűzoltókészülékek is.

És végül rejtély marad számomra, hogy a krónikus beteg pedagógusok és diákok, akik otthon maradhatnak, hogyan fognak bekapcsolódni a szemtől szembe folyó oktatás menetébe.

Módosították a szolgáltatók listáját

(Folytatás az 1. oldalról)

– Az idősek szociális juttatását az Európai Unió finanszírozza, az összeget kizárólag főtt étel vásárlására lehet felhasználni. Annak ellenére, hogy az Eldi eredetileg felkerült a szolgáltatók jegyzékére, a továbbiakban nem vehet részt a programban, mivel szolgáltatásai között nem szerepel a meleg étel. Ellenőrzések, gondok voltak, s nem engedélyezték a cég részvételét a programban. Maradnak azok az étkeztetési egységek, amelyek meleg ételt – levest, második fogást és desszertet – készítenek és szállítanak.

– Sokan a kenyeret, tejet, tejterméket részesítenék előnyben a főtt étellel szemben; arra nincs lehetőség, hogy az ő szempontjaikat is figyelembe vegyék?

– Tudom, hogy sokan választanák azt, de nem erről szól a program, s mivel uniós támogatásról van szó, nem lehet eltekinteni az előírásoktól. Tehát nem térhetünk vissza az eredeti állapothoz, amikor az Eldi kiszolgálta a jogosultakat. A jogosultak kizárólag meleg ételt kaphatnak.

– Mi történik, ha időközben változik a jogosultak jövedelme?

– A jogosultak névjegyzékét a Maros Megyei Nyugdíjpénztár adatbázisa szerint időszerűsítik, ha valamilyen változás van, azt figyelembe veszik. A nyugdíjasnak nem kell sehova bejelentenie anyagi helyzetének módosulását. Havonta ellenőrzik a névjegyzéket, így az is kiderül, ha valaki időközben elhalálozik.

Marosvásárhelyen húsz egység szolgáltat meleg ételt

– Marosvásárhelyen hány közétkeztetési egység biztosít meleg ebédet?

– Ezek listája megtalálható a Sodexo honlapján, innen lehet választani – mondta az ügyvezető igazgató.

Tehát a Sodexo Pass Románia Kft.-vel szerződésben álló egységek kerültek a listára. A cégeket nem versenytárgyalás alapján választotta ki a Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal.

A Sodexo honlapján található jegyzék szerint Marosvásárhelyen húsz közétkeztetési egység jogosult meleg étel szolgáltatására nyugdíjasoknak és hajléktalanoknak. Ezek a következők: a Győzelem téri és a Dózsa György utcai KFC, a kövesdombi Morandi, a December 22. téri La Casa Pane, a Tisza utcai Tempo szálló, a Continental szálló, a Malom utcai Tempo, a Sapientia étkezdéje, a Testvériség utcai Pofte Fast-Food 1, a Marinescu utcai Pofte Fast-Food 2, a Dózsa György utcai Diavolo és a Ce Delicii Delivery, az Alpha Transilvană Alapítvány, a Hosszú utcai Cartofisserie, a December 22. utcai Wana Eat vendéglő, a Dezrobirii utcai Codobelc Delivery, a Rózsák terén található Taverna Diavolului, a Dózsa György utcai és a Jeddi úti Zato Catering, valamint a Posta utcai Dabo Döner. Előfordulhat, hogy időközben a listán szereplő cégek közül némelyek felfüggesztették ezt a szolgáltatást.

A kisnyugdíjasok és hajléktalanok havi 180 lejre jogosultak. A segélyezési program 2020 szeptembere és 2021 júniusa között, tíz hónapon át zajlik. A kártyára átutalt összegeket az átutalás dátumától számítva 12 hónapon át lehet felhasználni. A naponta felhasználható összeg 40 lej.

Elérhető a SUMAL 2.0 faanyag-nyomkövető rendszer

A korábban közölt interjúnkban Tánczos Barna környezetvédelmi erdő- és vízgazdálkodási miniszter megígérte, hogy február elsejétől működésbe helyezik a SUMAL 2.0 faanyag-nyomkövető rendszert, s így az elektronikus felületen követhető az erdőből kitermelt fa útja a fafeldolgozó üzemig.

Vajda György

Szerdán *Tánczos Barna* miniszter a Romsilva Országos Erdőgazdálkodási Vállalat székhelyén tartott videókonferenciát a megyék prefektúráival. A beszélgetésre meghívták a SUMAL 2.0 faanyag-nyomkövető rendszer működtetésében érintett megyei intézmények és hatóságok képviselőit is. Bukarestben Lucian Bode belügyminiszter is csatlakozott a konferenciához. Megyénkben Mara Togănel prefektus társaságában az erdészeti igazgatóság, a csendőrség, a rendőrség, a környezetvédelmi őrség és az erdészeti felügyelőség, valamint a katasztrófavédelmi felügyelőség vezetői vettek részt rajta, témája a január 31-től elérhető SUMAL 2.0 faanyag-nyomkövető rendszer optimális működtetése volt. A miniszter arra kérte a résztvevőket, hogy támogassák a rendszer beüzemelését, és figyeljenek az esetleges tévedésekre.

– A SUMAL új verziója – ahogy ígértük – határidőre elkészült, és jól működik. De ahhoz, hogy valódi siker legyen, szükségünk van a teljes erdészeti szektor hozzájárulására. A Romsilva szerepe kulcsfontosságú, hiszen a Románia területén levő erdők szinte felét ő adminisztrálja. Minden változás bevezetése egy alkalmazkodási időszakot feltételez, de el kell kezdenünk teljes kapacitással használni a SUMAL 2.0-t. Bízom benne, hogy számíthatunk a Romsilvára, és együtt a romániai erdőgazdálkodást a digitalizálás, az átláthatóság és az eredményesség elvei és gyakorlatai mentén új szintre tudjuk emelni – nyilatkozta a közösségi portálon a miniszter.

A SUMAL faanyag-nyomkövető rendszer módszerét, jogszabályát 2014. október 8-án dolgozták ki, és a Hivatalos Közlöny I. része október 21-én megjelent 761-es számában tették közzé.

Az új rendszer célja a faanyag követhetősége mellett a bürokrácia csökkentése, mivel gyakorlatilag felszámolja a kézzel kitöltendő dokumentumokat, és így folyamatosabbá, gördülékenyebbé teszi az ügyintézést. Ezentúl a magán- és állami erdőkerületekben a kidöntendő fákat nem kézileg (kalapács) bélyegzik meg, hanem bejegyzik az elektronikus platformon, ahova automatikusan bejelentik a kivágandó mennyiséget is. A rendszer képes felismerni a fák becslésére vonatkozó adatokat, amelyeket hasznos időben ki lehet javítani. A rendszer működésbe helyezését követően megszűnnek a papíralapú fuvarlevelek. Minden dokumentumot digitális formában kell bejegyezni a minisztérium következő elérhetőségén: Bd. Libertăţii, nr. 12, Sector 5, Bucureşti. Tel.: +4-021-408-9605, e-mail: comunicare@mmediu.ro, website: www.mmediu.ro. Így nem kell többé a fuvarleveleket havonta eljuttatni az erdészeti őrséghez, ugyanakkor felszámolták a raktározási jegyzékeket, mivel a faanyag megjelölésével automatikusan feljegyzik a szállítandó mennyiséget is. Ezután a szállító a mobiltelefonján levő Bluetooth funkcióval aktiválja a szállítási jegyzéket, majd az átvétel ablakot. A fakitermelő megnyitja a saját értesítések ablakot, majd az átadását, és a Bluetoothon keresztül kiválasztja a szállító telefonját. Ezt követően a szállító elkészít és feltölt négy fényképfelvételt a járműről (a tehergépkocsi minden oldaláról), és megnyomja a szállítás elindítása gombot. Ajánlatos ellenőrzi az adatokat, mert a szállítás elindítását követően már nem lehet javítani. Ha a felhasználó elvétette a felhasználónevet és a jelszót, csak az erdészeti őrség segítségével változtathatja meg. A szállítandó famennyiséget egyszerre kell feltölteni. Ha több fát több helyről raknak fel az autóra, csak akkor indítsa el a szállítást a felhasználó, ha összeadta a mennyiséget. Amennyiben nincs GSM-elérhetőség, a két mobiltelefont szinkronizálni kell ott, ahol erre lehetőség van, vagy a mobiltelefon-hálózaton keresztül, vagy valamilyen internetes Wi-Fi-kapcsolattal.

A miniszter a videókonferencián arra kérte az érintetteket, hogy jelezzék a rendszer működésének rendellenességeit, hogy kiküszöböljék az alkalmazással járó nehézségeket. Az elkövetkező időszakban az erdészeti igazgatóságok, az erdészeti felügyelőség, valamint a belügyminisztérium (rendőrség, csendőrség) képviselői közös terepszemléket tartanak, és segítenek a rendszer alkalmazásában. Ugyanakkor a Környezetvédelmi, Vízügyi és Erdészeti Minisztérium alkalmazottai is készségesen segítenek. Az érdeklődők a minisztérium ügyfélszolgálatán a 0314-337-799-es telefonszámon vagy a honlapon a http://www.mmediu.ro/categorie/sumal-2-0/321 elérhetőségen kaphatnak bővebb felvilágosítást.

Illusztráció Fotó: Nagy Tibor (archív)

Diszkriminatív a magyar nyelvű oltáskampány hiánya

Angol nyelven lehet, magyarul nem?

Az Országos Diszkriminációellenes Tanácshoz fordul a Mikó Imre Jogvédelmi Szolgálat, mert hátrányos megkülönböztetésnek tartja, hogy a koronavírus legyőzése érdekében indított oltáskampány nem zajlik magyar nyelven is – tájékoztatott múlt heti közleményében a szolgálat sajtóirodája.

Mózes Edith

Benkő Erika Fotó: Facebook

A szolgálat vezetője, *Benkő Erika* szerint magyar anyanyelvű emberek jelezték, hogy az oltásközpontokban kizárólag román nyelvű formanyomtatványok vannak, melyeket mindenkinek ki kell töltenie, és amelyek értelmezéséhez bonyolult orvosi nyelvezet ismerete szükséges. Ezeknek az űrlapoknak a szerepe az, hogy a beoltandó személy beszámoljon esetleges korábbi betegségeiről, valamint arról, hogy milyen gyógyszereket szed.

A cinizmus magas foka

A szolgálat levélben Raed Arafat államtitkárhoz fordult, és kérte, hogy a hatékony és pontos tájékoztatás érdekében legyen magyar nyelvű oltáskampány is.

A szolgálat e-mail-címére érkezett válaszban az Oltáskampányt Koordináló Országos Bizottság kifejti, hogy az oltással kapcsolatos információkat megjelenítő honlapon az adatok elérhetők angol nyelven is, holott a szolgálat kimondottan a magyar nyelvű lakosság pontos és hivatalos tájékoztatását kérte.

Benkő Erika, a szolgálat elnöke megdöbbenésének adott hangot a válasszal kapcsolatban. Kijelentette: „A cinizmus magas fokának tartom, hogy Romániában angol nyelven lehet az embereket az oltásról tájékoztatni, magyarul viszont nem. Ez különösen súlyos dolog abban a tekintetben, hogy az oltáskampány első fázisában a 65 éven felüliek a kedvezményezettek, az a korcsoport, amely önhibáján kívül nem tudott jól megtanulni románul. Mégis milyen üzenet ez az erdélyi magyarság számára?”

„Románia hivatalos nyelve a román”

Az Oltáskampányt Koordináló Bizottság ugyanakkor mellékelt egy levelet is, melyben kifejti, az alkotmány 13. cikkelyére hivatkozva, hogy Románia hivatalos nyelve a román, valamint azt, hogy a magyar nyelvű tájékoztatás a helyi hatóságokra tartozik, és azok az anyagok, amelyeket az oltással kapcsolatosan elküldenek, „szerkeszthető formátumban vannak küldve, ennélfogva lefordíthatók”. A bizottság véleménye szerint a helyi hatóságok rendelkeznek törvényes alappal és megfelelő személyzettel ahhoz, hogy a fordításokat elvégezzék.

Az MIJSZ a Diszkriminációellenes Tanácshoz fordul

A jogvédelmi szolgálat elfogadhatatlannak tartja, hogy az oltáskampány kellős közepén még mindig nincsenek hivatalos magyar nyelvű tájékoztató anyagok, és azt is, hogy az oltóközpontokban a formanyomtatványok kizárólag román nyelvűek.

„Éppen ezért a Diszkriminációellenes Tanácshoz fordulunk, és a helyi hatóságokat is felkérjük, tegyék meg a szükséges lépéseket, hogy a magyar anyanyelvű emberek pontosan tájékozódhassanak erről a fontos kérdésről, már csak azért is, mert rengeteg a téveszme az oltással kapcsolatban” – fogalmazott Benkő Erika.

A kormány semmibe veszi egy 1,3 milliós közösség nyelvi jogait

Hozzátette, tudomása van arról, hogy vannak országok, például Norvégia, ahol az ország hivatalos nyelve és az angol nyelv mellett a vendégmunkások anyanyelvén is tájékoztatják az embereket, pontosan azért, mert biztosak akarnak lenni abban, hogy azok megértik, miről van szó.

„Ezzel szemben nálunk a kormány semmibe veszi egy 1,3 milliós közösség nyelvi jogait” – jelentette ki.

A nyelvi jogok betartása nem valamiféle fényűzés

Hozzátette: a szolgálat további megkereséssel fordul az Oltáskampányt Koordináló Bizottsághoz és a Kovászna megyei prefektúrához is.

„Emlékeztetjük őket az Európa Tanács erre vonatkozó ajánlására, melyben a tagországoknak határozottan azt ajánlja, hogy anyanyelvükön tájékoztassák a nyelvi kisebbségeket. Azt gondolom, hogy a nyelvi jogok betartása nem valamiféle fényűzés, jelen pillanatban jelentős szerepe van abban, hogy a fontos társadalmi kérdésekkel kapcsolatos tájékoztatás valóban eredményes legyen a nyelvi és kulturális közösségek tagjai között is.”

HARMÓNIA
Egészség – életmód – otthon
Szerkesztette: Bodolai Gyöngyi

Megemlékezés dr. Jablonkay István tanárról, a MOGYI Gyógyszerészeti Kara botanikai tanszékének alapítójáról halálának 20. évfordulója alkalmából

Jablonkay István 108 évvel ezelőtt, 1913. december 16-án egy Budapest közeli településen, Solymáron, pedagógus szülők második fiaként született Gräfl István János Bertalan néven. Szülei a solymári iskola megbecsült tanítói voltak: apja, a pesthidegkúti származású Gräfl János kisebbik fia születése idején állami elemi iskolai tanító, később tanfelügyelő, majd igazgató volt, anyja, Jablonkay (az anyakönyvi bejegyzés szerint Jablonkai) Mária ugyancsak pedagógusként dolgozott, ő egy délvidéki (zombori) magyar családból származott. Valószínűleg az 1934-es év folyamán az akkor már solymári iskolaigazgató apa és a két fiú is felvette az anya magyarosabb hangzású családnevét.

Jablonkay István **a marosvásárhelyi gyógyszerészeti kar alapító tanárai közül az egyedüli, aki nem volt erdélyi születésű. Mivel 1948-ban az újonnan megalakult kar tanárhiánnyal küzdött, részben a helyi iskolák köréből toborozták az arra érdemes tanárokat. Jablonkay István 1940–1948 között a marosvásárhelyi római katolikus gimnáziumban a természetrajz és a földrajz tanára volt. Innen került a kart alapító tanárok közé.**

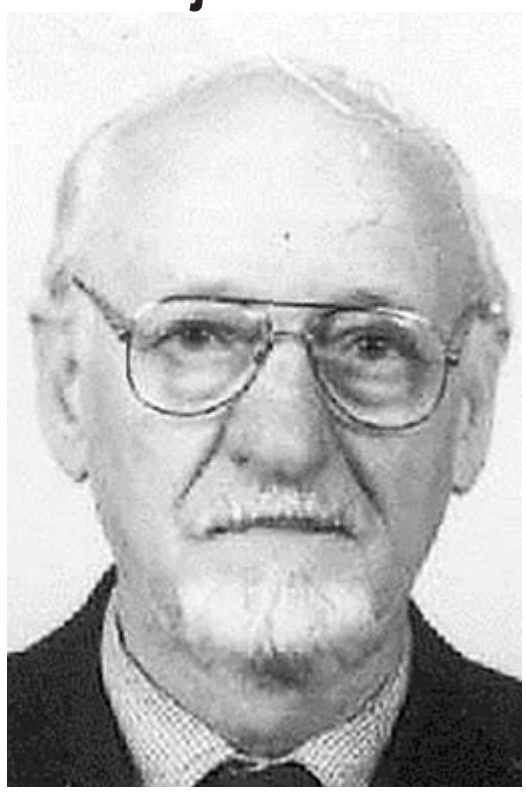

Péter H. Mária

A pedagógus szülők mindkét fiukat, az 1911-ben született Pált és a két évvel kisebb Istvánt is tanári pályára nevelték. Iskoláikat Solymáron kezdték, majd a Vörösmarty Gimnáziumban tett érettségi után a Pázmány Péter Tudományegyetemen folytatták tanulmányaikat. Mindketten földrajz és természetismeret szakos tanári képesítést nyertek, és a bölcsészdoktori címet is megszerezték. Pál Solymár földrajza címmel készítette el disszertációját, majd Budapesten helyezkedett el középiskolai tanárként; István pedig Nagykovácsi földrajzát dolgozta fel doktori értekezésében. Ez később nyomtatásban is megjelent a Nagykovácsi helytörténeti sorozatban (2. ábra).

Jablonkay István a doktori fokozat elnyerése után Piliscsabára vonult be katonának, majd kiképzését követően az 1. számú magyar hadsereg parancsnokságának tisztje lett. A második bécsi döntés után egységével bevonult Erdélybe. Rövid időn belül Marosvásárhelyen kapott tanári kinevezést, a Római Katolikus Főgimnáziumban, ahol 1940–1948 között természetrajz- és földrajztanár volt.

A Marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyszerészeti Intézet (MOGYI) 1948-ban önállósult Gyógyszerészeti Kara növénytani tanszékének megalapítására kérték fel, így az 1948–49-es tanévben már a gyógyszerészhallgatókat oktatta. Didaktikai munkáján kívül egyik legnagyobb megvalósítása a marosvásárhelyi egyetem botanikus kertjének létrehozása volt. Jablonkay az egyetem vezetőségétől engedélyt kért ennek létrehozására. Indoklása az volt, hogy szükség van rá, hogy a gyógyszerészeti kar hallgatói megismerjék, felismerjék a növényeket, és természetes életterükben tanulmányozni tudják őket. Mint a kert megtervezője hirdette, hogy tudományos céljai is vannak a botanikus kertnek, hiszen tanulmányozni lehet a növények fejlődését, hatóanyagait és nem utolsósorban felfrissítheti a munkában elfáradt embereket, fejlesztheti esztétikai érzéküket.

Az Orvosi és Gyógyszerészeti Intézet (ma Egyetem) udvarán, a gyermekklinika mögött van a botanikus kert. Számos hazai és nemzetközi meghívott jelenlétében 2018-ban a botanikus kert alapításának hetvenedik évfordulójáról emlékeztek meg a tanszék munkatársai. Az előadások román és angol nyelven hangzottak el, de sem a programfüzetben, sem az előadások kivonataiban nem említették meg, hogy ki is alapította ezt a kertet, és gondozta, bővítette hosszú évtizedekig. Bár évtizedek óta városunk része, még a marosvásárhelyiek is kevéssé ismerik, pedig pár évvel ezelőtt a Zöld Székelyföld Egyesület által meghirdetett szavazáson egyike lett Székelyföld hét csodájának.

Jablonkay István marosvásárhelyi tanárként több jelentős tudományos közleményt jelentetett meg a Fogarasi-havasok, a Hargita és a Keleti-Kárpátok növényvilágáról. A Román Tudományos Akadémia megbízásából részt vett abban a munkában is, melynek célja annak megállapítása volt, hogy Erdély mely különleges természeti területeit célszerű természetvédelmi oltalom alá helyezni.

Erdélyi tartózkodása és egyetemi tanári működése alig néhány évig tartott, 1956-ban, édesanyja halála után visszaköltözött Solymárra, egyedül maradt édesapjához. Ettől kezdve 20 éven át – 1976-ban bekövetkezett nyugdíjazásáig – a budapesti Petőfi Sándor Gimnáziumban tanította a földrajz és a biológia tantárgyakat. Gimnáziumi munkája mellett sok éven keresztül az orvosi egyetemre készülő középiskolások számára felvételi előkészítő tanfolyamokat is vezetett. Az elsők között kapcsolódott be idegenvezetőként honismereti, országjáró túrák lebonyolításába, nagy tárgyi tudásának és az ország ismeretének köszönhetően népszerű személyiség volt különböző vállalatok, intézmények által szervezett kirándulások vezetőjeként, és hosszú időn át tartotta honismereti előadásainak sorozatát is.

Helytörténeti kutatóként is jelentős tevékenységet végzett. Ahogy közeledett a nyugdíjaskorhoz, egyre többet foglalkozott lakóhelyének közügyeivel is. 1966 tavaszán dr. Valkó Arisztid (1905–1988) amatőr régésszel közösen írott levélben hívták fel a település vezetésének figyelmét arra, hogy az állami levéltár okirata szerint Solymár legelső okleveles említése 1266-ból való, ezért az az év alkalmas lenne a község 700 éves fennállásának megünneplésére. Részt vállalt a jubileum apropóján megrendezett kiállítás összeállításában, majd kezdeményezte az összegyűjtött nagy mennyiségű anyag egyben tartását állandó kiállítás keretében. Ma emlétábla őrzi ilyen irányú kutatómunkájuk emlékét.

1972-ben Solymár egy régi főtéri polgárházában helytörténeti gyűjteményt alapított, közte található a helyi gyógyszertár berendezése is. Több évben szervezett ott és a művelődési házban időszakos kiállítást és nagy közönségsikert arató más kulturális rendezvényeket. Szisztematikusan gyűjtötte a múzeum számára a Solymárt ábrázoló műalkotásokat, illetve a festők helyi vonatkozású munkáit. A gyűjtemény 2005 óta az alapító Jablonkay István nevét viseli. Alapos tanulmányokban dolgozta fel a solymári gyógyszertár és a helyi gyógyszerészek, a templom és a harangok, továbbá a helyi lakodalmak történetét (3. ábra).

Még élete utolsó évtizedében is aktív volt: 1992-ben a Solymári Helytörténeti Társaság tagjaként a javaslatára megalakult a Helytörténeti Alapítvány, ennek haláláig a kuratóriumi elnöke volt. Ebben a minőségében több helytörténeti kiadvány megjelentetésében működött közre. A Helytörténeti Alapítvány tevékenységében éveken át odaadó lelkesedéssel vett részt, rendezte kiállításait, gyarapította anyagát. Még életében, 1994. március 15-én a Magyar Köztársaság Arany Érdemkeresztjével tüntették ki.

Jablonkay Isván doktori értekezése könyv formájában is megjelent

Ezt a gyűjteményt 28 éven át, haláláig vezete, azután gyűjteményének vezetését biológia–földrajz szakos tanárként dolgozó lánya, Jablonkay Mária vette át.

Dr. Jablonkay István 2000. november 19-én hunyt el Solymáron. A solymári temető D parcellájának díszsírhelyén, szüleivel közös sírban nyugszik. A solymári önkormányzat 2013. május 29-én posztumusz díszpolgári címet szavazott meg számára. Mint látható, szülőfalujában tevékenységét értékelik, s a mai napig sem felejtették el. Bár Marosvásárhelyen rövidebb ideig élt, itt is tanított nyolc évet az egykori római katolikus gimnáziumban, majd hét évig részt vállalt a marosvásárhelyi gyógyszerészképzésben. A kezdeményezésére létrejött marosvásárhelyi botanikus kert ma is létezik és működik.

Gondoljunk rá tisztelettel, hálával a botanikus kert létrehozásáért, és ne felejtsük el, hogy a gyógyszerészeti kar gyógyszerészeti növénytani tanszékének alapító tanára, majd ennek a tantárgynak hét évig oktatója volt. Mi is, a Marosvásárhelyen végzett gyógyszerészek őrizzük meg emlékét.

A gyűjteményének része Solymár egykori patikája is

„Radikális kismedencei sebésznek tartom magam”

Hólyagdaganatok és gyógyításuk

A Romániai Magyar Orvos- és Gyógyszerészképzésért Egyesület meghívására járt az elmúlt években többször Marosvásárhelyen dr. Pytel Ákos **egyetemi adjunktus, a Pécsi Tudományegyetem Általános Orvosi Kara Urológiai Klinikájának igazgatóhelyettese és osztályvezetője, a Magyar Urológus Társaság vezetőségi tagja. Több előadást tartott a marosvásárhelyi orvostanhallgatóknak mind a graduális, mind a szabadon választott kurzusok során. Tapasztalatainak elméleti átadása mellett a marosvásárhelyi kollégáknak volt lehetőségük a pécsi egyetemi klinikán a radikális kismedencei műtéteket tanulni, illetve magasabb szintű tanulmányokat folytatni Pécsett. Beszélgetésünket megelőzően édesapjával, prof. dr. Pytel József fül-orr-gégész, audiológus és foniáter emeritus egyetemi tanárral tartottak előadást a Marosvásárhelyen tanuló orvostanhallgatóknak. Ezt a beszélgetést elevenítjük fel annak kapcsán, hogy 2021. január 29-én egy marosvásárhelyi urológusnak, dr. Balan Dánielnek dr. Pytel Ákos témavezetése mellett sikerült megszereznie a PhD fokozatot a Pécsi Tudományegyetem Általános Orvosi Karán**

Bodolai Gyöngyi

A 63 ágyas pécsi urológiai klinika a legkorszerűbb technikai felszereltséggel ellátott, több ezer páciens fordul meg évente a járó- és fekvőbeteg-ellátás keretében. A klinika tevékenysége a kismedencei szervek, a vizeletkiválasztó és -elvezető rendszer valamennyi betegségére kiterjed. A gyógyítás és oktatás mellett kiemelkedő kutatómunka folyik a vesedaganatok molekuláris onkológiai vizsgálata, a neurourológia, a prosztatarák, a péniszdaganatok, a radikális kismedencei műtétek terén. Ez utóbbit illetően a klinikát országos viszonylatban is vezető intézményként tartják számon.

A két kezemmel gyógyítani

– Szülei mindketten orvosok. Az ő példájukat követve, avagy az ő elvárásaiknak eleget téve választotta az orvosi egyetemet?

– kíváncsiskodtam bevezetésképpen.

– Végzős diákként a történelem is érdekelt, de mivel nem tudtam elképzelni, hogy abból éljek meg, maradt az orvosi pálya. Hamar eldőlt, hogy manuális szakmát szeretnék űzni, mert édesapám példáját látva a műtétek kiskoromtól érdekeltek. Mivel sokat dolgozott, amikor látni akartam, bementem a klinikára. Sok kísérletben vettem részt, figyeltem, ahogy műt, előadásokra készül, és azt is, ahogy már az én fiam is műtéti videókat tölt le és nézeget.

Édesanyám bőrgyógyász, és ha a kettőjük szakját összehasonlítottam, akkor ég és földnek tűnt a különbség. Azt a tényt, hogy a két kezemmel gyógyítani tudok, az igazi orvosi hivatás lényegének éreztem. Kizárásos alapon két szakma vonzott, egyrészt a szájsebészet, mivel a fej-nyak sebészet terén sokat tudtam volna tanulni édesapámtól. Azonban a szájsebészethez fogorvosi végzettség is kellett, így kiesett ez a lehetőség. A hasi sebészet is nagyon tetszett, de amikor elmentem egy híres sebészhez, hogy a tudományos diákköri munkát ott végezzem, azt tanácsolta, hogy aki a sebészetet választja, az ne akarjon tudományoskodni, hanem húzza a kampót a műtőben.

Műtét közben

– Hogyan jött szóba az urológia?

– Egyetemi hallgató koromtól tetszett, és megpróbáltam az intézetvezetővel megbeszélni, hogy lát-e lehetőséget, hogy a klinikán maradjak, de a titkárnőn sem tudtam átvergődni, aki azt az üzenetet tolmácsolta, hogy nincsen állás, és nem is lesz. Végül a központi gyakornoki státust pályáztam meg, és az urológus főnök a kötelező egy évre fogadott. Édesapám azt mondta, ha jól dolgozom, úgyis megtartanak, ha nem tartanak meg, azt jelenti, hogy nem dolgozom jól, és akkor fölösleges erőlködni. Próbálkoztam a megyei kórház sebészetén is, ahol azt mondták, hogy felvesznek, de vállalnom kell, hogy először leteszem az altatóorvosi szakvizsgát, és ők biztosítanak arról, hogy második szakvizsgaként jelentkezhetek a sebészetre. Ezt viszont nem akartam. Harmadik választásként PhD-hallgatóként az akkori rektor csapatába kerülhettem volna. Végül a központi gyakornoki állásnál maradtam, és az urológián kezdtem el dolgozni. Mint kiderült, mégiscsak volt állás, és nagyon becsülöm, szeretem az akkori főnökömet, aki fél év után odajött hozzám, és őszintén bevallotta, hogy a professzorgyermekekkel mindig baj van, azért nem kívánt velem szóba állni. De miután megismert, és látja, ahogyan dolgozom, fölvenne, amit elősegített az egyetem döntése is, miszerint a be nem töltött állásokat megszüntették volna. Így kerültem az urológiai klinikára, ami azért érdekes, mert 1989 és 2006 között senki sem tudott oda bejutni.

Kis szakma, nagy szakma

– Az urológián belül melyik területet kedveli?

– Több is van. Amivel az ember sokat foglalkozik, azt nagyon meg tudja szeretni. Én azt mondhatom, hogy kétirányú az érdeklődési köröm. Az urológiát sokszor lenézik, és kis szakmának gondolják, holott ez nagyon nem így van. Mi, urológusok sem tudjuk az urológia teljes vertikumát művelni, annyira nagy és szerteágazó.

Erről az állítólagos kis szakmáról van egy nagyon érdekes történetem. A Pécsi Tudományegyetem korábbi rektorát, aki egyébként fül-ott-gégész professzor volt, egy kollégája minden alkalommal a következőképpen üdvözölte:

– Köszöntelek téged, mint eme kis szakma nagy képviselőjét.

A rektor egyszer megunta ezt a köszöntést, és a következőképpen válaszolt:

– Én is köszöntelek téged, mint eme nagy szakma kis művelőjét.

Egyszóval nem nagyon szeretjük, ha kis műtéti szakmaként kategorizálnak. A nagyon szerteágazó urológia két részére fektettem nagyobb hangsúlyt, ezekbe „ástam bele” magam, ezeket is szeretem: az egyik az uroonkológia kismedencei szerveket érintő része. Elsődlegesen radikális kismedencei sebésznek tartom magam. A másik terület ezzel teljesen ellentétes, a funkcionális urológia körébe tartozik: az alsó húgyutak működése, azok funkcionális eltérése, vizelettárolási és -ürítési zavarok, és a neurourológia, tehát az alsó húgyutak beidegződésének problematikája, urodinámiás vizsgálatok. Ez utóbbi nem egy kedvelt része az urológiának, a kollégák általában nem szeretik, és az általános urológus viszonylag kevéssé ért ehhez a témához.

– Férfi vagy női betegekre szakosodott?

– Mind a kettőre. Az első napi előadásaim itt, Marosvásárhelyen erről szóltak.

– Ami a második kedvelt területet, azaz a funkcionális urológiát illeti, Mártha Orsolya professzor, a marosvásárhelyi urológiai klinika vezetője ebben a témakörben tanácskozásokat, konferenciákat, szűrési kampányokat szervezett, a téma ismert nálunk is.

– Tudom, és számomra nagy kihívás volt eljönni arra a helyre, ahol a Román Kontinencia Társaság vezetője az intézetvezető. Mártha Orsolya professzort régóta ismerem, jó kapcsolatban vagyok vele, nagyra becsülöm a munkásságát, a helybeliek pedig örülhetnek, hogy egy ilyen agilis, jó szakember vezeti az urológiai klinikát.

Nagy teher az egészségügyi rendszerre

– Akkor hát arra kérem, hogy a másik kedvelt területéről, az uroonkológiáról beszélgessünk. A hólyagdaganatok sajnos nálunk sem tartoznak a ritka betegségek közé, több ismerősöm is ebben szenvedett.

– A hólyagdaganat nagyon nagy terhet ró az egészségügyi rendszerre, férfiaknál a negyedik, nőknél a hetedik leggyakoribb daganatos megbetegedés. Tudni kell róla, hogy egyértelmű bizonyítékaink vannak a dohányzással való összefüggéséről. Az aktív dohányosok és azok körében is előfordult, akik már régebben leszoktak, de érinti a passzív dohányosokat is. Bebizonyosodott, hogy a dohánytermékek közül a cigarettának van a legrosszabb hatása.

– Beszélhetünk jó- és rosszindulatú hólyagdaganatokról, vagy túlzás így kategorizálni?

– Két nagy csoportra oszthatók, az egyik a daganat hólyagizomzatot nem érintő, felületes formája. Szerencsére az esetek többsége ide sorolható. A másik formája, amikor a daganatos folyamat mélyebbre terjed, és a hólyag izomzatát is eléri. Van a hólyagdaganatoknak egy teljesen külön entitást jelentő, generalizált formája, amely a nyirokutakon vagy a vérkeringésen keresztül nyirokcsomó- vagy szervi áttéteket képez. Értelemszerűen ezeknek a kezelése teljesen más.

– Hogyan jár el az uroonkológus a különböző esetekben?

– Ahhoz, hogy megállapíthassuk, milyen típusú daganatról van szó, a kezelés első lépése a húgycsövön keresztül bevezetett vágókaccsal történő hólyagon belüli daganateltávolítás vagy mintavétel. Jó esetben, ha felületes folyamatról van szó, más beavatkozás nem szükséges.

Érdekes módon az orvostudományban nagyon nagy fellendülésnek tartják a természetes testnyíláson keresztül történő sebészi beavatkozást, amire az urológusok és a fül-orr-gégészek azt mondják, hogy „a kollégák feltalálták a spanyolviaszt”. Mi ugyanis már évtizedek óta operálunk daganatos szervet húgycsövön keresztül, és gyógyítunk meg daganatos betegséget természetes testnyíláson keresztül, amit az utóbbi időben más sebészeti szakmák is gyakorolnak.

A felületes daganatok gyakran kiújulnak, ami a húgyhólyagdaganatok csúnya tulajdonsága. Sajnos az is előfordul, hogy a felületes forma átmegy az izomzatot érintő mélyebb formába. A kiújulás esélyének csökkentését a felületes daganatformáknál a hólyagba adott úgynevezett plusz adjuváns terápiával (kemoterápiás szerekkel vagy az immunmodulációt elősegítő BCG-kezeléssel) tudjuk elérni. Ha izominvazív a folyamat, akkor ez a megoldás nem a járható út. Az első lépést megtesszük itt is, mivel tudnunk kell, hogy a daganat milyen szövettani típusba tartozik, és mennyire mélyre terjed. A gyógyulás esélyét viszont egy nagy radikális műtét jelentheti, a cisztektómia. Ennek eredményességét elősegítheti a műtét előtti kemoterápia. A beavatkozás során a férfiaknál eltávolítjuk a hólyagot, prosztatát, az ondóhólyagokat és a kismedencei nyirokcsomókat. Hölgyeknél pedig a közelség miatt a méhet, a daganatos folyamat kiterjedtségétől és a beteg életkorától függően a petefészkeket, a hüvely mellső falát, és értelemszerűen a nyirokcsomókat is eltávolítjuk.

Jobb életminőség

– Az utóbb említett esetekben hogyan oldják meg a vizelet kivezetését? Mesterséges nyíláson, vagy arról is hallottam, hogy béldarabból hólyagot alakítanak ki?

– Ezt csúnya orvosi kifejezéssel vizeletdeviációs műtéteknek nevezzük. Tulajdonképpen három formájuk van. Leggyakrabban vékonybélből készítünk egy úgynevezett póthólyagot. Nem nevezem új hólyagnak, mert funkcionális urológiával is foglalkozom, és tudom, hogy amit a Jóisten megalkotott, én olyant nem tudok műteni. A póthólyagot a kismedencébe varrjuk be. Tulajdonképpen a beteg eredeti hólyagjának a helyére kerül, így természetes úton, a húgycsövön keresztül tudja üríteni a vizeletét. Sajnálatos módon ezt nem minden esetben lehet megtenni, aminek sok oka van. A leggyakoribb a daganatos folyamat kiterjedtsége, ami akadályt jelent.

Személyes véleményem szerint hölgyeknél a póthólyaggal való élet minősége sokszor rosszabb, mint egy másik vizeletelvezető módszer esetében, amihez gyakran folyamodunk. Egy bélszakaszba, amit a tápláléklángcból kirekesztünk, beültetjük a vesevezetékeket, a másik végét pedig kiültetjük a testfelszínre, ahol egy úgynevezett urosztómát alakítunk ki. Hölgyeknél ez gyakran jobb életminőséget biztosít, mint a belső elvezetéses bélhólyag, amelynél könnyen kialakulhat az inkontinencia. Ennek oka, hogy a kismedence statikáját megbontjuk, ráadásul a húgycsőcsonk is jóval rövidebb, a záróizom sérülése pedig gyakrabban előfordul. Mivel a póthólyag összehúzódásra nem képes, a páciens kizárólag hasi izomzattal képes üríteni a hólyagját, a hölgyek azonban nem tudják elérni a maradéktalan vizeletürítést, ezért katéterezniük kell magukat, ami rontja az életminőséget. Fiatal női betegeknél próbálkozunk ezzel a módszerrel, ha a daganatos folyamat megengedi. Mivel nyolc-kilencórás operációról van szó, meglehetősen nagy megterhelést jelent a betegnek, és a halálozási arány négy százalék körül van. Sok betegen, akiknek az általános egészségi állapota nem annyira jó, nem tudjuk elvégezni ezt a műtétet. Ilyen esetekben kell segítségül hívnunk a radioterapeuta és az onkológus kollégákat, akik kemoterápiás és sugárkezelésben részesítik a beteget.

– Mennyi az esélye annak, hogy műtét után nem újul ki a daganat?

– Ez attól függ, hogy milyen állapotban volt a beteg. Ha nincs távoli áttéte, akkor a radikális műtéttel jó eséllyel meg tudjuk gyógyítani. Ha már eleve vannak áttétek, sokkal kevesebb az esély, de ötéves túlélést még így is lehet biztosítani a betegnek, ilyenkor azonban a kemoterápia az egyetlen lehetséges alternatíva a kezelésre.

– Még lenne kérdésem, de itt meg kell állni, miután további eredményes munkát kívánok mindkét kedvelt területen!

Divatos színek 2021-ben

Szürkét sárgával

Mint ahogy nem mindegy, milyen öltözékben jelenünk meg, hogy ne csak kényelmesen érezzük magunkat, hanem divatosak is legyünk, ugyanolyan fontos, hogy ruházatunk igazodjon az év színeihez.

Casoni Szálasi Ibolya

Minden évnek megvannak a divatszínirányazatai. Nézzük meg, hogy idénre mit ajánlanak a divattervezők. Ebben az évben az olyan időtlen színek, mint a szürke, a sárga, a sötétkék, a fehér, a khaki és a vörösesbarna lesznek a topon.

A lezser, egyáltalán nem feltűnő SZÜRKE az év alapszíne, amely megbízhatóságot, nyugalmat, lelkierőt fejez ki. Ez a legmegfelelőbb szín, amelyből ruhatárunk alapdarabjait választhatjuk, mint a pulóverek, kabátok, zakók, szoknyák, nadrágok.

A sárga egyébként az év másik alapszíne, amely a szürke szín semlegessége mellett a napsütést, a fényt idézi. Amennyiben nincs szürke ruhadarabunk, szerezzünk be párat, mivel nemcsak divatos, hanem nagyszerűen mutat a sárga mellett a rózsaszínnel vagy akár kékkel, és érvényesülni engedi az említett színeket.

Aki kedveli a sötét színeket meg a kéket, idén válasszon a SÖTÉTKÉK legsötétebb árnyalatában készült ruhadarabokat. Ez a szín kitűnően passzol nagyon sok más színnel. A tengerészek öltözékére emlékeztetve a nyarat juttatja eszünkbe, viszont nagyon jól megfelel a hideg időszakban, szokatlan módon, a feketével társítva is.

Annak ellenére, hogy ruhatárunk tele van szebbnél szebb színes ruhadarabokkal, szükségünk van egy egyszerű alapszínre is, amivel ezeket kombinálni tudjuk, és ez nem más, mint a FEHÉR. Azok számára is elengedhetetlen ez a szín, akik a visszafogott, úgymond színtelen ruhadarabokat kedvelik. A hófehértől a krémszínűn át az elefántcsont színárnyalataiig minden fehér feltűnővé teszi megjelenésünket, ha azt erős színű alapdarabokkal társítjuk.

A klasszikus, férfiasnak tűnő és a katonai stílust eszünkbe juttató KHAKI is mindig divatos, nem hiányozhat a ruhatárunkból. Ez a szín a legjobban erős árnyalatú sárgával és korallal mutat. Amennyiben rózsaszín darabbal társítjuk, friss hatást kelt, ha pedig bordóval kombináljuk, kifinomult lesz a megjelenésünk.

A kellemes VÖRÖSESBARNA szín kevéssé népszerű, ritkábban használt színárnyalat, amely kifinomult légkört teremt, ha bézzsel, sötétkékkel vagy khakival viseljük, és főleg ha farmeranyagból készült ruhadarabokkal társítjuk.

Február 3. a rákellenes világnap

A daganatos betegek száma az elmúlt két évtizedben csaknem 50 százalékkal nőtt Európában. A halálozási statisztikákban világszinten a második helyen állnak a kardiovaszkuláris megbetegedések mögött, viszont a halálozási arány az új eseteknél lassúbb tempóban nő – olvasható az Innovatív Gyógyszergyártók Egyesületének (AIPM) az MTI-hez eljuttatott közleményében.

Az európai gasztroenterológiai szakmai társaságokat tömörítő uniós szervezet becslése alapján 2018-ban Európa 31 országában vastag- és végbéldaganatban 211 ezren haltak meg. A magyarországi életkorspecifikus halálozási arányszámok a legrosszabbak a kontinensen; 2018-ban közel 11 ezer új esetet diagnosztizáltak, és ötezer beteg vesztette életét vastag- és végbélrák következtében.

Kitértek arra is, hogy az elmúlt ötven évben a daganatellenes terápiák óriási fejlődésen mentek keresztül, aminek köszönhetően a betegek átlagos tízéves túlélése az 1970-es évekhez képest a kétszeresére nőtt. A halálozási mutatók javulásában a megelőzés és a korszerű szűrőprogramok mellett az új terápiák kulcsfontosságú szerepet töltenek be, a gyógyszerek innovációja pedig soha nem látott ütemben zajlik.

Közlésük szerint napjainkban hétezer új készítmény áll reményteli fejlesztés alatt, ezen belül több mint 1800 kifejezetten onkológiai betegségek kezelését célozza, az innovatív gyógyszeripar pedig az elmúlt évtized közepére (2015) évente már mintegy 8,5 milliárd eurót költött rákkutatásra az Európai Unióban.

Magyarországon 18 új onkológiai készítmény – egyebek mellett a tüdőkarcinóma, mielóma, akut myeloid leukémia kezelésére szolgáló – vár társadalombiztosítási befogadásra, a terápiák új esélyt jelentenek a betegeknek – olvasható az egyesület közleményében.

Ember és állat harmóniája

Az ivartalanítás előnyei

Január-február a tüzelés időszaka. A véletlen párzások eredményeképpen azonban a kidobott, kóbor állatok száma oly mértékben megugrik, hogy az állatvédő egyesületek, csoportok és menhelyek képtelenek lépést tartani vele.

Szer Pálosy Piroska

A nem kívánt párzások megelőzésére a szakemberek nem győzik hangsúlyozni az ivartalanítás gyakorlati hasznát. A kutyák-macskák műtéti ivartalanítása sokszor nehéz döntést jelent a tulajdonos számára, pedig a nem tenyésztési célból tartott egyedek ivartalanítása hasznos mind az állatnak, mind a gazdának. Nem szabad megfeledkezni arról sem, hogy a kölyökkutyáknak egyre nehezebb felelős, lelkiismeretes gazdát találni, ráadásul egy alomnyi kölyök felnevelése nagyobb költséggel jár (oltások, féreghajtás, kutyatáp, állatorvosi költségek stb.), mint az egyszeri műtét.

– Mivel ebben az időszakban fokozódik a párosodási ösztön, ezzel párhuzamosan megnő a balesetek száma is. Ezért aki nem ivartalanította a kutyáját, az jobban kellene figyeljen ilyenkor, mert az állatok ösztönösen cselekednek – mondta *dr. Pálosi Csaba,* a Noé Bárkája kisállatklinika vezetője. – Génjeikben van, hogy őszig saját lábon megélni képes utódaik legyenek, és a túlélési ösztön átsegíti őket minden elképzelhető akadályon (kerítés, úttest, emelet stb.). Túl sok balesetnek és szenvedésnek vagyunk tanúi ebben az időszakban. Szenved az állat, de szenved a kedvencéhez ragaszkodó gazda is kimúlt állatának az elvesztése miatt – mondta.

Kölyökként kidobott és megmentett kiskutyák Fotók: Save&Smile Állatmentő Egyesület

Szerinte fontos, hogy a gazda ebben a periódusban a kutyáját, ha lehetőség van rá, szökésbiztos kennelbe zárja. Sajnos, ilyenkor még az ivartalanított kutyák is megbolydulnak, ezért szemmel kell tartani őket. Tüzelő szukák esetében a kan kutyák távol tartása komoly kihívást jelenthet. A nőstény macskák viselkedése is megváltozik ivarzáskor, ami a tulajdonos számára sokszor nehezen elviselhető. Mindezektől a problémáktól ivartalanítással lehet megszabadulni, és ezáltal több betegség kockázata is elhárul.

Csökken a daganatos megbetegedések aránya

A kan kutyáknál egyéves kor körül, a szukáknál ivarérettség előtt, 6–8 hónapos korban ajánlott az ivartalanítás. A kan kutya ivartalanításával nagyban csökkenthető az idős ebekben viszonylag gyakori prosztatadaganat kialakulásának az aránya. Ugyanakkor csökkennek a nemihormon-termeléssel összefüggő kórképek, például a végbéldaganat és a heredaganat kialakulásának valószínűsége, és nem kell tartani a szukák tüzelésével egyidejűleg beinduló kóborlástól, az ebből adódó kellemetlenségektől. Ugyanakkor mind a nőstények, mind a hímek nyugodtabbakká válnak, csökken a

kanokkal szembeni agresszió, az idősebb, nem ivartalanított nőstény ivartalanított kan kutyát rendszerint más kanok sem támadják meg, mivel nem érzik az ivari szagot, így nem tekintik riválisnak. Az ivartalanítás után pár héttel a legtöbb esetben kiegyensúlyozottabbakká válnak, mint amilyenek azelőtt voltak.

Pozitív változás a szukáknál

A szuka ivartalanításával megelőzhető a nem kívánt szaporulat és a tüzelés okozta kellemetlenségek. Az ivartalanított szuka nem szökik el, nem vonzza a környék kanjait, melyek távol tartása sokszor lehetetlennek tűnik. Az időben elvégzett ivartalanítással számottevően csökken a kutyákban nagyon gyakori emlődaganat kialakulásának kockázata, megelőzhetők a petefészek- és méhdaganatok, de nem alakul ki a sokszor életveszélyes gennyes méhgyulladás sem, amikor a gyógykezelés a petefészek és a méh műtéti eltávolításából áll, amely az ivartalanításnál jóval kockázatosabb és költségesebb.

Az emlődaganatok az ötévesnél kutyák leggyakoribb rendellenességei közé tartoznak, ritkábban macskáknál is előfordulhatnak. Az első tüzelés jelentkezése körüli életkorban elvégzett ivartalanítás bizonyítottan csökkenti az emlődaganat kockázatát. Az is tévhit, hogy a kutyának és macskának ivartalanítás előtt legalább egyszer szülnie kell. Az állat nem lesz boldogtalanabb, ha soha nem születnek utódai, és nem élheti át az anyaság érzését. A kan kutyák és macskák ivartalanítása (kasztráció) szintén jó megoldás számos probléma megelőzésére. Közismert a kandúrok elcsavargása és verekedése, amelyből sokszor súlyos sérülésekkel kerülnek ki, de a beható ivari szagú vizelet ürítése is kellemetlen.

Összegezve tehát, a fiatal korban történő ivartalanítással a kutyák és macskák számos komoly szaporítószervi betegsége megelőzhető, illetve kialakulásának kockázata jelentősen csökkenthető – tájékoztatott a szakember.

Vakcinaturistává váltam

Az időzítést illetően fennakadásokkal, az időpontok bosszantó halasztásával, de a korábban beütemezett idős személyek udvarias, kedves kiszolgálásával zajlik a Covid–19 betegséget okozó SARS-CoV-2 vírus elleni védőoltási kampány. (Milyen jó lenne, ha az egészségügyben ez a hangulat, ez a kedvesség lenne a természetes!) A kampány sajátos romániai jelensége a vakcinaturizmus. Míg sokan, akiknek a lakhelyén oltópontok működnek, kényelmességből vagy meggyőződésből nem kérnek a vakcinából, mások, akik azon a településen, ahol laknak, vagy annak közelében nem kaptak időpontot, akár száz kilométereket is hajlandóak utazni, hogy beoltsák őket. Bár nem vagyok fiatal, és két krónikus betegségemről is tudok, amelyek közül az egyik autoimmun kórkép, én sem jutottam Marosvásárhelyen időponthoz, így akaratom ellenére vakcinaturistaként a Hargita megyei Székelykeresztúrra utaztam, hogy beoltsanak.

Egy Keresztúr melletti erdőben, a Sóskút üdülőn épült ifjúsági szálloda már beüzemelt, de még bebútorozatlan helyiségeiben rendezték be az oltási központot.

Belépéskor ellenőrizték az előjegyzésünket, a személyazonossági kártyát. Egy következő helyiségben előzékeny és kedves doktornő a megadott kérdések alapján megtudakolta az egészségi állapotomat, hogy nincs-e rosszindulatú daganatos betegségem, nem vagyok-e covidos, nincsen-e heveny gyulladásom, és számba vette, hogy mire vagyok allergiás. Közben megmérték a vérnyomásom (kicsit magas volt), a testhőmérsékletem és a vérem oxigénszintjét, az oxigénszaturációt. Miután mindent nagyjából rendben találtak, egy következő helyiségben beadták az injekciót. Majd negyedórán keresztül a sürgősségi beavatkozáshoz szükséges szerekkel, kórházi ággyal ellátott pihenőhelyiségben kellett várakozni. Mivel nem éreztem az oltás semmilyen utóhatását, egy negyedóra elteltével a másik kijáraton távozhattam. A délelőtt kellemesen telt el, nem éreztem semmit, ebéd után fájdult meg a fejem, és kezdtem szédülni. Lehet, hogy mindebben szerepe volt az éjszakai felszínes és rövid alvásnak. Féltem ugyanis, hogy nem hallom meg az ébresztőt, és nem érek el idejében a reggeli időpontra. Estére fájni kezdett a karom, másnap annyira fájt, hogy nem tudtam félig sem felemelni, hogy a számítógépen írni tudjak. Egy hasmenés, enyhe ízületi fájdalom is megkörnyékezett, de harmadnap reggelre minden elmúlt.

Mivel reumatológus kezelőorvosom évekkel ezelőtt megfogadtatta velem, hogy tartózkodni fogok az influenza elleni védőoltásoktól, és kezdetben nem volt egyértelmű, hogy a Pfizer vakcinája milyen hatással van az autoimmun betegekre, nem igyekeztem, hogy beoltassam magam. Továbbá olvasni lehetett azt is, hogy az immunrendszert gyengítő gyógyszerekkel kezelt autoimmun betegek, továbbá akik szervátültetésen estek át, és a kilökődés megakadályozása érdekében immunszupresszív gyógyszereket szednek, nem lehet tudni, hogyan reagálnak a vakcinára.

A Román Reumatológiai Társaság és az Egészségügyi Minisztérium közleménye azonban megcáfolja a kezdeti híreket, és ellenkezőleg, nagyon fontosnak tartja, hogy ezeket a személyeket, akik, ha megfertőződnek, az átlagosnál súlyosabb tünetekkel esnek át a Covid–19 betegségen, beoltsák a koronavírus ellen.

Mivel a Pfizer-BioNTech és a Moderna vakcinája nem tartalmaz legyengített vírust vagy vírusrészeket, nem terjesztik a betegséget, és nem módosítják a beoltott személy genetikai állományát – olvasható a közleményben. A beoltott szintetikus anyag, a hírvivő RNS a szervezet sejtjeit a koronavírusban találhatóhoz hasonló tüskefehérje előállítására készteti. Az immunrendszer idegenként ismeri fel ezeket a fehérjéket, antitestek termelődnek, aktiválódnak a T-sejtek, és életbe lép ellenük a természetes védekezés, majd ezt megjegyezve a későbbiekben a szervezet képes lesz legyőzni a valódi vírust.

A Román Reumatológiai Társaság közleménye szerint „A gyulladásos típusú vagy autoimmun reumatológiai betegségben szenvedő, az immunrendszert gyengítő szerekkel kezelt pácienseket korlátozás nélkül be lehet oltani a Covid–19 elleni vakcinával. Az EU által jóváhagyott vakcinák ugyanis hatékonyak és biztonságosak. Nincs olyan információ, miszerint a Covid–19 elleni oltás reaktiválná a gyulladásos vagy autoimmun reumatológiai betegségeket, és sajátos mellékhatásokat sem jeleztek ezeknél a betegeknél.

Az ajánlásokat a jelenleg rendelkezésre álló tudományos adatokra alapozták” – olvasható a közleményben, de ugyanakkor, lévén minden beteg egyedi eset, azt ajánlják, hogy minden páciens kérdezze meg a kezelőorvosát, mielőtt beoltatná magát. Mert minden ajánlás ellenére valóban ez a legészszerűbb tennivaló. *(bodolai)*

Főtéri történet

Sorok és sorsok I.

Ötvös József

Sohasem gondoltam volna, hogy a sorban állás a politikai, gazdasági és társadalmi élet változásának hiteles dokumentuma. Tudom, politikusok és hatalmon lévők szépen, okosan és hatásosan meg tudják magyarázni, akár logikusnak tűnő érvekkel még a maguk oldalára is tudják billenteni az igazság látszatmérlegét, de a sorok tények, mert voltak, vannak és maradnak.

Az 1989-es változás után tele voltunk reménységgel, hogy ha magára talál az ország, a város, akkor nem kell majd hosszú, megalázó és unalmas sorokat kiállni. Tévedtünk, a sorok, sorban állások újratermelődnek, mint a parlagfű, legfeljebb más helyre költöznek. Különböző időkben történt marosvásárhelyi tartózkodásaim idején a sorok helye változott, és a sorban állás célja is. A hatalom és kényszer a szenvedés látszatának szégyene alapján sem tudta megszüntetni, néha még kezelni sem ezeket a sorokat, sorban állásokat.

A múlt megszépült emlékeiben vannak arcok és történetek, melyeket ma már megmosolygunk, és vannak fájdalmas képek, melyek szomorú teherként jönnek velünk. Így hordozom magamban azt a ma már hihetetlennek tűnő eseményképet, amikor egy fél évszázaddal ezelőtt egy fél délelőttöt álltunk sorba, feszült csendben, a Borsos Tamás utcai rendőrségen az útlevélkéréssel, és – kétévente egyszer – ha néhány órai sorban állás után sikerült beadni az iratcsomót, kínzó gyomorideggel, és mégis elégedett arccal távoztunk, mert 24 hónapig nem kellett ott újból órákon keresztül gyúródni, préselődni. Ezeknek a kínos emlékű, megalázó sorban állásoknak is megvolt a fanyar humora. Egy ilyen útlevélkérés-beadásra való kitartó várakozáskor történt, hogy a végre az ablakhoz érő fiatalember iratait azzal a megjegyzéssel utasították vissza, hogy személyazonosságijában a fényképén nincs szakálla, és most szakállas arccal kérne útlevelet. Hiába magyarázta, hogy 14 évesen még nem nőtt ki igazán arcának a szőrzete. Az elutasítást látva, a sor közepén álló, általam ismeretlen, szintén szakállas férfi félhangosan megkérdezte: nincs véletlenül valakinél egy jól vágó olló, éles kés vagy egy borotva? A kérdés már önmagában is provokatív, kínos és kísérteties volt, mert ki mert volna éles késsel menni a rendőrségi várószobába? Majd egy férfihang szólalt meg: nálam van egy kaparó borotva, de nincs hozzá krém és pamacs. Az útlevelet nagyon óhajtó fiatalember erre ott helyben vágta le enyhén megnyálazott szakállát, tükör nélkül, néhol véresen megvágva az arcát, de a sorban kiállt helyét nem adta fel, mert az többet ért neki, mint egy fájdalmas, száraz borotválkozás.

Vannak kedvesebb soremlékeink is. Például a Művész moziban vetített Egy magyar nábob című film megtekintéséhez, jegyvételéhez akár napokkal előtte pár órás sort kellett kiállni valakinek a családból; annak a filmnek a megtekintése felért egy nagy lelki feltöltődéssel vagy éppen családi ünnepéllyel. Emlékszem arra, amikor három fiatal a korai autóbusszal jött be a városba, úgy hat-hét óra között beálltak a sorba a vaskorlát mögé, s míg rájuk került a sor, vidáman kártyáztak, mert valahogy túl kellett élni a kultúráért való sorban állás kényszerét.

„A szerelem szerelemmel kezdődik, …”
Jean de La Bruyère
XVII. századi francia írótól idézünk a rejtvény fősoraiban.

				1.	BECÉZETT ATTILA	VÍZ, …, TŰZ, FÖLD (ŐSELEMEK)	ÍRORSZÁG KELTA NEVE	CSUK ÉS … (GAJDAR)	FÉLSZEG!	MONDA	VERMET KÉSZÍT / TEÁZÁS IDŐPONTJA		IZRAELI LÉGITÁRSASÁG	RAG, A -BAN PÁRJA	CSENDES BÁL!	NÉGY MAGYAR KIRÁLY NEVE	SODRÁS / …SATANAS! (TÁVOZZ, SÁTÁN)		TAMÁSI … (ERDÉLYI ÍRÓ)	KAMION-JELZÉS		KERTI MUNKA-ESZKÖZ
				S																			Á
				RUHÁT SZÁRADNI TESZ								ANGOLOSAN TÁVOZIK / ÉPÍTŐJÁTÉK						KIABÁLGAT / FŐNEMESI CÍM				
				SZAPORODIK A HAL / …BATES (SZÍNÉSZ)					SZÍRIAI FENNSÍK / PÁRIZS HONI NEVE						LABORATÓRIUM (RÖV.) / VISELKEDÉSMÓD						A BÓR VEGYJELE / RAGAD	
2.	C	RENDŐR (BIZ)	FLAMAND ÍRÓ (PIET VAN) / É-JAPÁN ŐSLAKÓ					JOGVITÁT FOLYTAT / SZÁLLODA						PRIVÁT / IDŐS						ÁLLÓVÍZ / BIFLÁZIK		
MASNI ANYAGA							FELTÉVE / A NYELŐCSŐ RÉSZE			AZ EZÜST VEGYJELE / AZ ARGON VEGYJELE			KICSINYÍTŐ KÉPZŐ / HÉT (ANGOL)			NÉMET SZEMÉLYNÉVMÁS / INDÍTÉK			ROSSZ (FRANCIA) / KIPLING KÍGYÓJA			
ANGOL ROCKEGYÜTTES					300 PERC / EGYEDÜL (ANGOL)						LOPAKODÓ / BALATONPARTI HELYSÉG						A ZSIRÁF ROKONA / HORDÓNYÍLÁS					
NAGY SZÁJÚ EDÉNY FOLYADÉKNAK						ÚJ-ZÉLANDI ALAGÚT / ISMERT, TUDOTT						HANGA / SZÁNDÉKOZÓ						TÖBBÁGÚ EDÉNYTARTÓ / KEZDŐPONT				
FILMESZTÉTA (LAJOS)				ÓRÓMAI HÁZI ISTENEK / TÉLI CSAPADÉK						MOSDÓTÁL / TEGNAP UTÁN						KNOCK OUT (RÖV.) / MAGAD			A SZÉLEIN OLD! / CIN			SIVATAGI MENET
BENYÚL! / SZINTÉN NE			MEGALÁZKODIK / ZENEMŰ VÉGE						LEVELEZŐ (KELEMEN) / FILMFORGATÓ CSAPAT						MEGBOSSZUL / BOLGÁR PÉNZ						KILO (RÖV.) / BECÉZETT MÁRIA	
		MEGÁTALKODOTT / KÖLTŐ (RAINER M.)						FR. ÍRÓNŐ (FRANCOISE) / ALAKTALAN						STÁLIN ELŐDJE / IDEGEN SÁRA						ÉJFÉLIG / TÉRELVÁLASZTÓ		
NUMERO (RÖV.)				LATIN ÉS / …STANLEY GARDNER (KRIMIÍRÓ)			BEHATÓ! / ÁLLATI MENHELY			ARRAFELE! / LESZÁRMAZOTT			A SZELÉN VEGYJELE / MINDENNEK A LELKE			BENT NAGY! / DINKA NÉPTÖRZS			HÁTSÓ RÉSZ / MERRE?			
FRANCIA ÍRÓ (ANDRÉ)					FÉRFINÉV (MÁRC. 7.) / NÉMET ANGOLNA						ÁRVA (FOLYÓ, SZLOVÁK) / AZ EGYIK OLDAL						TARA ÚRNŐJE (SCARLETT) / EBLAK					
A JUPITER EGYIK HOLDJA						TAKARMÁNYNÖVÉNY / A HÁZBA						AZ EGYIK MÚZSA / ÉRKEZIK (NÉP.)						ZÖLDESSÁRGA SZÍN / AKKOR INDUL!				
SAJÁT KEZŰLEG (RÖV.)			MUNKA (LATIN) / EZER!						NÉMET FOLYÓ / SPANYOL AUTÓJEL						ÉSZAKI FÉRFINÉV / EGYETLENE!					KIEJTETT BETŰ / FÉLSZ!		
L.N.J.	Z																ELIA … (RENDEZŐ)						

Január 28-i rejtvényünk megfejtése: *Nem arra van szükség, hogy szép legyél, hanem hogy magad szépnek véld.*

Európai focikörkép

* *Angol Premier Liga, 20. forduló:* Brighton & Hove Albion – Fulham 0-0, Burnley – Aston Villa 3-2, Everton – Leicester 1-1, Manchester United – Sheffield United 1-2, Chelsea – Wolverhampton 0-0, Tottenham – Liverpool 1-3; *21. forduló:* Arsenal – Manchester United 0-0, Brighton & Hove Albion – Tottenham 1-0, Chelsea – Burnley 2-0, Crystal Palace – Wolverhampton 1-0, Everton – Newcastle United 0-2, Leicester – Leeds United 1-3, Manchester City – Sheffield United 1-0, Southampton – Aston Villa 0-1, West Bromwich – Fulham 2-2, West Ham United – Liverpool 1-3. *Az élcsoport:* 1. Manchester City 44 pont/20 mérkőzés, 2. Manchester United 41/21, 3. Liverpool 40/21.

* *Spanyol La Liga, 21. forduló:* FC Barcelona – Athletic Bilbao 2-1, Betis – Osasuna 1-0, Eibar – Sevilla 0-2, Getafe – Alavés 0-0, Cádiz – Atlético Madrid 2-4, Granada – Celta Vigo 0-0, Real Madrid – Levante 1-2, Valencia – Elche 1-0, Valladolid – Huesca 1-3, Villarreal – Real Sociedad 1-1. *Az élcsoport:* 1. Atlético Madrid 50 pont/19 mérkőzés, 2. FC Barcelona 40/20 (41-18), 3. Real Madrid 40/20 (35-18).

* *Olasz Serie A, 20. forduló:* Inter – Benevento 4-0, Torino – Fiorentina 1-1, Crotone – Genoa 0-3, Sampdoria – Juventus 0-2, Atalanta – Lazio 1-3, Bologna – AC Milan 1-2, Napoli – Parma 2-0, Cagliari – Sassuolo 1-1, Spezia – Udinese 0-1, AS Roma – Hellas Verona 3-1. *Az élcsoport:* 1. AC Milan 46 pont, 2. Inter 44, 3. AS Roma 40.

* *Német Bundesliga, 19. forduló:* Union Berlin – Mönchengladbach 1-1, Lipcsei RB – Bayer Leverkusen 1-0, Bayern München – Hoffenheim 4-1, Wolfsburg – Freiburg 3-0, Eintracht Frankfurt – Hertha BSC 3-1, Brémai Werder – Schalke 04 1-1, VfB Stuttgart – Mainz 2-0, Borussia Dortmund – Augsburg 3-1, 1. FC Köln – Arminia Bielefeld 3-1. *Az élcsoport* 1. Bayern München 45 pont, 2. Lipcsei RB 38, 3. Wolfsburg 35.

Lionel Messi pályafutása 650. gólját szerezte az Athletic Bilbao elleni mérkőzésen, 49. alkalommal talált be szabadrúgásból. Fotó: EPA

Rossi: Fontosabb volt az Eb-kvalifikáció, de nehezebb az NL-feljutás

Fontosabb volt kijutni az Európa-bajnokságra, azonban a feljutást kiharcolni nehezebb a Nemzetek Ligájában – mondta Marco Rossi az MTI-nek adott interjúban. A szövetségi kapitány többek között beszélt a csapatszellem, a csapategység, a vezéregyéniségek és az álmok fontosságáról, továbbá a magyar labdarúgó-válogatott tagjainak téli átigazolásairól is.

„A csapatszellem kialakítására mindig nagy hangsúlyt fektetek. Még pályafutásom elején Massimiliano Allegri mondta az olasz harmadosztályban vívott mérkőzéseink után, hogy az én csapataimat rendkívül nehéz legyőzni, nagyon meg kell érte dolgozni, mert minden játékosom harcol a pályán. Ez az én utam. Enélkül nem lehet sikereket elérni még akkor sem, ha technikailag jobb az együttesed" – fogalmazott Rossi, felidézve, amikor a Pro Patria trénereként nézett szembe a Sassuolóval, amelyet akkor az AC Milan és a Juventus későbbi sikeredzője irányított. „A legfontosabb, hogy a pályán taktikailag szervezett, koncentrált és felkészült legyen a csapat. Minden egyes játékosnak, így a legjobbaknak, a kiemelkedő technikai tudással rendelkezőknek is dolgozniuk kell a pályán."

A játékosokról

Az olasz szakember szerint tiszteletteljes, intelligens és önzetlen volt a csapatkapitány Szalai Ádám motivációs beszéde, amelyet az Izland ellen 2-1-re megnyert sorsdöntő Európa-bajnoki pótselejtező előtt mondott a csapatnak, egyúttal Al Pacino beszédéhez hasonlította,

A magyar labdarúgó-válogatott szövetségi kapitánya, Marco Rossi. Fotó: MLSZ

amely a Minden héten háború című filmben hangzott el.

„Mindig is meg voltam győződve Ádám fontosságáról. Igazi vezéregyéniség és példamutató személyiség. Nem ismertem korábban, de egy hét után láttam, minden adottsága megvan ahhoz, hogy csapatkapitány legyen. Most az emberek is szembesülhetnek azzal, miért is vettem védelmembe többször is. De nem csak a személyisége miatt. Ő olyan játékos, aki mindig a csapat érdekeit nézi. Soha nem a saját teljesítményével foglalkozik, ez az, ami építi a csapatszellemet" – mondta Rossi a Mainz 33 éves csatáráról, egyúttal megjegyezte, hogy kulcsjátékosa jobb helyzetben van, mint ősszel, mert most már rendszeresen edzhet, és játszhat is a klubjában, noha egyelőre legfeljebb 30 perc jut neki. „Ha nem játszik rendszeresen 90 percet, nem lesz meccsritmusban, hogy 90 percet játsszon a válogatottban. Ráadásul ő maga mondta nekem önkritikusan, hogy ha nem játszik 90 percet, akkor nem lehet a válogatott csapatkapitánya az Eb-n. Ebből is látszik a válogatott iránti alázata."

A nemzeti együttes karizmatikus személyiségei közül még külön kiemelte a tavaly visszatért Nikolics Nemanját, aki számára rendkívül kellemes meglepetés volt. Példaként említette, hogy ugyanolyan nyíltsággal, őszinteséggel közeledik a csapatkapitányhoz, mint az új játékosokhoz, mindenkivel remek a kapcsolata, és állandó pozitív szemlélet jellemzi.

A válogatottba tavaly ősszel beépült új játékosok kapcsán elmondta, hogy Könyves Norbertet nem azért nézte ki magának, mert elképesztő tehetség, hanem az akarata és a hozzáállása miatt, mindig küzd, fut, harcol, és ez az, amit mindenkitől látni akar. Mint mondta, Könyves követendő példa minden játékos számára. A francia születésű Loic Negót az egyik legjobb NB I-ben futballozó játékosnak nevezte, aki ráadásul több poszton bevethető, de szerinte a válogatottban a pálya jobb oldalán lehet leginkább kamatoztatni a tudását, míg Szalai Attila személyében megtalálta a védelem tengelyéből hiányzó ballábas futballistát, miután különböző okok miatt nem számíthatott Kádár Tamásra.

„Szalai Attila és Szoboszlai Dominik is jó döntést hozott. Nagy lépést tett mindkettő" – utalt a két játékos klubváltására Rossi, aki szerint az kifejezetten előny a válogatott számára, hogy a Salzburgot elhagyó Szoboszlai a Lipcsei RB csapatában együtt futballozhat Gulácsi Péterrel és Willi Orbánnal. „Szalai, aki kikérte a véleményemet az átigazolásáról, rendkívül elkötelezett, láttam az első meccsét a Fenerbahce színeiben, és nagyon tetszett. Sokat fejlődött az Apollonnál töltött másfél év alatt, a Fenernél még többet fejlődhet, néhány év múlva kész lehet a következő ugrásra."

Megpályázzák a vb-részvételt

A válogatott sikeres őszi meneteléséről úgy vélekedett, a legfontosabb az Európa-bajnoki részvétel kiharcolása volt, ugyanakkor nehezebb volt a Nemzetek Ligája másodosztályából a csoportot megnyerve feljutni.

„A bolgárok elleni Eb-pótselejtező azért volt nehéz, mert nem játszottunk jól. Az Izland elleni döntőben pedig hiába játszottunk jobban, szerencse is kellett a sikerhez, főleg Nego egyenlítő találatánál. Amikor a 87. percben hátrányban van egy csapat, akkor nem gyakran sikerül hat perc alatt a maga javára fordítania a mérkőzést. De megdolgoztunk a szerencséért, mert nem adtuk fel" – hangsúlyozta Rossi. Kiemelte, a Nemzetek Ligája viszont azért volt nehezebb, mert három magasabban jegyzett válogatottal, az orosszal, a szerbbel és a törökkel összesen hat meccset kellett vívni. Ezeken mindössze egyszer kapott ki a válogatott. „Ez a hat meccs önbizalmat és büszkeséget adott. De a múlt az múlt. Őszintén szólva nem gondolok arra, hogy a csoportgyőzelem vb-pótselejtezőt érhet. Csak arra koncentrálok, hogy jól rajtoljunk és jól játsszunk a világbajnoki selejtezőkön, hogy legyen esélyünk kijutni" – mondta.

Az 56 éves olasz szakember szerint az nem jelent előnyt válogatottja számára, hogy az első vb-selejtezős ellenfél, a lengyel csapat szövetségi kapitányt váltott, merthogy Paulo Sousa személyében nagyon jó tréner vette át az irányítást, aki kiválóan ismeri a modern futballt. Hozzátette, a portugál kollégáját már csak azért is jobban ismeri, mint az elődjét, mert 2012 augusztusában a Honvéd és a Videoton kispadján már összecsaptak egymással. Felidézte, hogy akkor 1-0-ra legyőzte Paulo Sousa csapatát, bár szerencsés körülmények között, mivel a jelenleg is Kispesten futballozó Ivan Lovric védő létére kivédte a most is fehérvári Nikolics büntetőjét az utolsó percben.

„Szükségünk van álmokra. Ha nincsenek álmaink, elkezdünk meghalni" – fogalmazott Rossi a részben hazai rendezésű Európa-bajnokság csoportkörével kapcsolatban, amelyben a címvédő Portugália és a világbajnok Franciaország mellett Németországgal találkozik a magyar csapat. „De persze a realitás az, hogy kegyetlen nehéz lesz. Amit elvárhatunk magunktól, hogy jó mentalitással lépjünk pályára, ne féljünk az ellenfelünktől. Agresszíven kell futballoznunk, mert ilyen kiváló ellenfeleknek nem hagyhatunk időt és teret. Bátran kell játszanunk és oroszlánként harcolnunk."

Andorra 14 hónapig „fájt"

A tervezett szerződéshosszabbításról, amelyről Csányi Sándor MLSZ-elnök is beszélt, úgy nyilatkozott, hogy nincsenek irreális elvárásai, így részéről nincs akadálya. „De hogy mikor valósul meg, azt nem tudom. Már csak azért sem, mert a futballban pillanatok alatt változhat a helyzet. Minden az eredményektől függ" – jelentette ki a 2020-as esztendőben az év edzőjének választott szakember, aki megjegyezte, 2017 júniusában az Andorrától elszenvedett vereség 14 hónapra rányomta a bélyegét a magyar válogatott szereplésére. „Kikaphatunk Lengyelországtól a vb-selejtezőn, kikaphatunk Franciaországtól az Eb-n, de nem veszíthetünk San Marino és Andorra ellen a vb-selejtezőkön, ezt nem tudnám elfogadni."

Rossi arról is beszámolt, hogy korábbi ígéretének megfelelően elkezdett magyarul tanulni.

Az Izland elleni mérkőzésen hiába játszott jobban a magyar csapat, szerencse is kellett a sikerhez a szakvezető szerint. Fotó: MLSZ

A magyar csapat idei programja

A magyar válogatott március 25-én kezdi meg a 2022-es, katari világbajnokság selejtezősorozatát, amelyben elsőként a lengyel csapatot fogadja, majd három és hat nappal később San Marino, illetve Andorra vendége lesz. A csoportban még Anglia és Albánia szerepel, az első kijut a tornára, a második pedig pótselejtezőt játszhat.

Az idén nyárra halasztott Európa-bajnokságon június 15-én kezdi meg szereplését a nemzeti együttes, amely elsőként Portugáliát fogadja a Puskás Arénában, majd négy nappal később a francia csapatot látja vendégül. A csoportkör zárásaként pedig Münchenben Németország vendége lesz június 23-án. A négyesből az első kettő mellett a hat csoport négy legjobb harmadikja jut a nyolcaddöntőbe.

A járművezetők háromnegyede inkább saját gépkocsival utazik

A Covid–19-járvány kezdete óta a járművezetők 65 százaléka lényegesen kevesebbszer használja a tömegközlekedést, a megkérdezettek 76 százaléka inkább saját személygépkocsival utazik – közölte a LeasePlan flottakezelő az Ipsos kutatóintézet bevonásával 22 országban készített legújabb éves tanulmányára hivatkozva szerdán.

A közleményben kiemelték: a megkérdezettek fele komolyabban veszi a globális éghajlatváltozás hatásait, ezért szívesen váltana zéró emissziós járműre, hogy csökkentse saját szén-dioxid-kibocsátását a jobb levegőminőség érdekében.

A nemzetközi felmérés arra is rámutatott: tavaly 416 vizsgált város közül 318-ban csökkent jelentősen az autóforgalom a 2019-es adatokhoz képest; a legnagyobb visszaesés áprilisban volt tapasztalható.

A pandémia kezdete óta a megkérdezettek szívesebben vásárolnak online, a válaszadók 47 százaléka a nem alapvető termékeket házhoz szállítással rendeli meg – ismertették. Mindez növeli a hagyományos és az elektromos meghajtású kishaszongépjárművek (LCV és eLCV) iránti keresletet – tették hozzá, utalva arra, hogy a kutatásban részt vevők közel fele aggódik a kiszállítást végző járművek forgalomnövelő és légszennyező hatása miatt. Tex Gunning, a LeasePlan vezérigazgatója a közlemény szerint elmondta: minden

Forrás: Gablini

ki számára meg kell teremteni a villanyautókra való átállás lehetőségét, hogy 2021 a közúti közlekedés legzöldebb éve legyen.

A felmérést a közlemény szerint 22 országban, több mint 5000 fő részvételével készítették; egyebek mellett az Amerikai Egyesült Államokban, Ausztriában, Finnországban, Romániában és Törökországban kérdeztek meg járművezetőket.

A LeasePlan 1,9 millió autót üzemeltet több mint 30 országban, a cég Magyarországon 1994 óta van jelen. *(MTI)*

Utak építéséhez hasznosíthatók újra a használt arcmaszkok

Utak építéséhez hasznosíthatók újra a használt arcmaszkok egy ausztrál kutatás szerint, így csökkentve a koronavírus-járvány által termelt többlethulladékot.

A melbourne-i RMIT Egyetem kutatói által kitalált kétsávos út egy kilométerének elkészítéséhez mintegy hárommillió arcmaszkot lehet felhasználni, mely 93 tonnányival csökkentené a szeméttelepre kerülő hulladék mennyiségét – írja a PhysOrg.com tudományos-ismeretterjesztő portál.

Az utak és járdák alaprétegeként szolgáló új anyag bezúzott egyszer használatos maszkok és feldolgozott építési törmelék keverékéből áll. Az elemzések szerint a maszkok a végtermék merevségét és erejét növelik. A Science of the Total Environment című tudományos lapban megjelent tanulmány az első kutatás, mely az eldobható orvosi maszkok lehetséges építőipari felhasználását vizsgálja.

A PPE-maszkok használata drámaian megnövekedett a koronavírus-járvány miatt, világszerte mintegy 6,8 milliárd darabot használnak naponta.

Mohammad Saberian, a tanulmány vezető szerzője szerint multidiszciplináris és együttműködésen alapuló megközelítésekre van szükség a Covid–19 környezeti hatásainak mérsékléséhez, különösen a használt PPE-maszkok felszámolásához.

„A kutatás eredeti célja az egyszer használatos maszkok útépítésben való alkalmazhatóságának vizsgálata volt, de aztán nagy örömünkre kiderült, hogy nem egyszerűen használható, de valódi építészeti haszna is van” – mondta Saberian.

Az utak négy rétegből állnak: védőréteg, alapréteg, kötőréteg és kopóréteg (aszfalt). Mindegyik rétegnek egyszerre kell erősnek és rugalmasnak is lennie, hogy ellenálljanak a nehéz járművek nyomásának és ne repedjenek meg.

A feldolgozott építési törmelék potenciálisan az első három alaprétegben használható. A legoptimálisabb arány egyszázaléknyi arcmaszk és 99 százaléknyi törmelék – állapították meg a szakértők.

Más kutatások a használt maszkok fertőtlenítésének és sterilizálásának lehetőségét vizsgálták. *(MTI)*

Spanyolország 65 millió külföldi turistát veszített 2020-ban

Spanyolország 65 millió külföldi turistát veszített 2020-ban a koronavírus-járvány miatt – közölte a spanyol statisztikai hivatal (INE) szerdán nyilvánosságra hozott turisztikai jelentésében.

A dél-európai ország, amely 2019-ben még a világ második leglátogatottabb országa volt, tavaly 18,9 millió turistát fogadott, ami 77,3 százalékos visszaesést jelent éves összevetésben. Ilyen kevés látogató utoljára 1969-ben érkezett Spanyolországba.

A bevételek esetében a múlt évi veszteség meghaladja a 72 milliárd eurót. A turizmusból származó 19,7 milliárd euró 78,5 százalékkal kevesebb, mint tavalyelőtt.

Hagyományosan a legtöbb turista Nagy-Britanniából érkezik Spanyolországba, ám az elmúlt évben ez is megváltozott. A legnagyobb számban, 3,8 millióan a szomszédos Franciaországból utaztak Spanyolországba, a második helyre kerültek a britek 3,1 millió látogatóval, őket követték a németek 2,4 millió turistával.

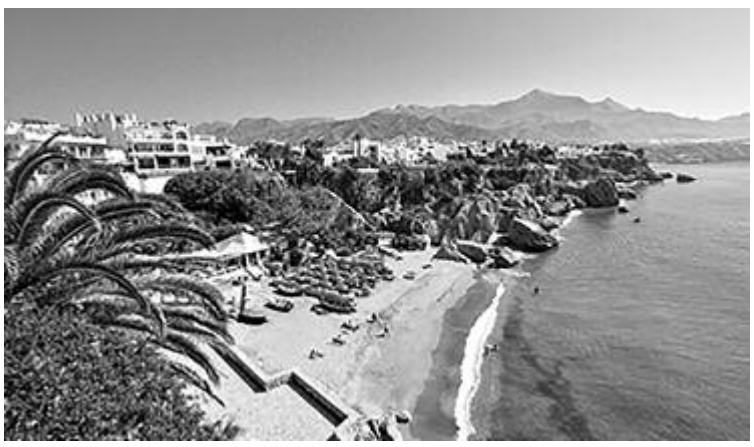

Forrás: Neckermann

A légi közlekedést érintő korlátozások ellenére a többség, 13,7 millióan repülővel érkeztek, számuk ugyanakkor 80 százalékkal marad el a 2019-es eredménytől. Ötmillióan választották az autós utazást, 61 százalékkal kevesebben, mint egy évvel korábban.

A turisták átlagosan naponta 133 eurót költöttek, ami 13,8 százalékos csökkenés 2019-hez viszonyítva.

A koronavírus-járvány előtt Spanyolország bruttó hazai termékének (GDP) 12,3 százaléka származott a turizmusból. A spanyol Exceltur turisztikai szövetség számításai szerint a múlt évben ez 4,3 százalékra esett vissza.

A turisztikai szektor 2,5 millió munkahelyéből mintegy 300 ezer szűnt meg, és több mint 400 ezer állást csökkentett munkaidővel, állami támogatás mellett tudtak megtartani. A szervezet az ágazatot ért veszteséget 106 milliárd euróra becsülte.

Pedro Sánchez spanyol miniszterelnök az ENSZ Turisztikai Világszervezete végrehajtó bizottságának madridi ülésén januárban hangsúlyozta, hogy a koronavírus elleni oltások megkezdésével már megtették az első lépést a turizmus helyreállításának irányába, de a fellendülés az oltások tömegessé válásától függ.

A kormányfő beszámolt az ágazatot támogató intézkedésekről, mint például a költségvetési támogatás növelése, vagy egy 3,4 milliárd eurós beruházást jelentő modernizációs és versenyképességi terv elindítása.

Az Exceltur ezeken túl 5,3 milliárd euró értékű, vissza nem térítendő támogatást szorgalmazott a kormánynál az idegenforgalomban a következő fél évben várható, továbbra is „drámai” kilátások miatt. *(MTI)*

A Dal 2021 – Tíz produkcióval jön szombaton a második válogató

A második válogatóval folytatódik A Dal 2021 szombaton, a Duna Televízióban 20 óra 35 perckor kezdődő élő showban ismét tíz produkciót láthatnak a nézők.

A négy válogatóból összesen húsz dal jut a két elődöntőbe, az innen továbbkerülő nyolc produkció alkotja a március 13-i finálé mezőnyét – közölte az MTVA sajtó osztálya hétfőn az MTI-vel.

A második válogatóban Andelic Jonathan (dalának címe: Áldom), anevemandras/Kállay Saunders (Hazaérek majd), GERENDAS ft. Dárdai Blanka (Senkié), a LongStoryShort! (Talán holnap), a No Sugar (Falak), Noémo (Hableány), Pejtsik Panna (Fehér elefánt), a Phoenix RT feat Diószegi Kiki (Jelzőfény), Szabó Leslie (Legyen másnak is jó), valamint YOULI (A legjobb) lép színpadra.

A közlemény kiemeli: A Dal 2021 jubileumi, tizedik sorozatában nemcsak a végső győztes, hanem mind a nyolc döntőbe jutó dal előadója részesül zenei produkciójának fejlesztésére fordítható pénzjutalomban. A március 13-i finálében a zsűri által legjobbnak ítélt, legmagasabb pontszámot kapó négy produkcióra szavazhatnak a nézők, az ő voksaik alapján derül ki a végső győztes kiléte.

Az év dalának előadója tízmillió forint pénzjutalmat kap, a zsűri pontjai alapján a legjobb négy közé kerülő másik három produkció öt-ötmillió forinttal gazdagodik. A további négy döntős versenyző egyegymillió forint díjazásban részesül.

A múlt szombati első válogatót Szőke Nikoletta nyerte Új esély című dalával, mellette a zsűri még Galda Leventét (Eredő), a Tortugát (Törnek az ablakok) és Hajdu Eriket (Szürke madár) juttatta tovább pontszámaival. Az ötödik továbbjutót a közönség választotta ki szavazataival, a legtöbb voksot a Mudfield és a Nincsen szerencsém című dal kapta, amely szintén bekerült az elődöntőbe.

A Dal 2021 műsorvezetője két korábbi győztes, Orsovai Renáta és Fehérvári Gábor Alfréd, Freddie.

A versenyről részletes információk A Dal 2021 honlapján, valamint Facebook-, Instagram- és YouTube-oldalán találhatóak, ezeken extra tartalom, videó és cikk is elérhető a műsorról. *(MTI)*

Méhecskehotelekkel védhetjük a beporzó rovarokat

A magányosan élő méhek és darazsak szaporodását segítő természetvédelmi eszközök, „méhecskehotelek”, vagy más néven „darázsgarázsok” elhelyezésére biztat a Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület (MME).

Az MME szerdai közleménye szerint a természetvédelmi eszköz már kora tavasztól segítheti a szelíd beporzók szaporodását, ezért azt február végéig érdemes elkészíteni és kihelyezni.

A házi méhek faodvakat, kaptárakat igénylő több tízezres kolóniáival ellentétben a magányos fajok ujjnyinál vékonyabb járatok védelmére bízzák utódaikat. Ezekbe a nőstény méhek nektárt és virágport, a darazsak megbénított ízeltlábúakat halmoznak fel, erre petéznek, majd a bölcsőket sárdugóval zárják le. A kikelő lárva a táplálék elfogyasztását követően bebábozódik, végül a kikelő kifejlett rovar átrágja magát a sárdugón, és megkezdi néhány hetes felnőttéletét – írják a természetvédők.

Ilyen bölcsőkamra biztosítható számukra az erkélyre, ablakpárkányra, virágos balkonládák mellé is kihelyezhető méhecskehotellel. Ez lehet például egy 10-4 milliméter átmérőjű furatokkal lyuggatott tűzifa kugli, de építhető szekrényes méhecskehotel is.

A magányos méhfajok számos képviselője szőrös, ez a bunda szigeteli is őket, így már a tél végi, kora tavaszi első napsütéses napokon is aktívak tudnak lenni. Ezért a méhecskehoteleket február második felében, március elején érdemes kirakni esőtől védett helyre (eresz alja, ablak- és erkélybeugró, tornác), keleti-déli tájolással, hogy közvetlen napsütés is érje.

A természetvédők szerint a méhecskehotelek, amelyek akár óvodai foglalkozás, iskolai óra, szakkör keretében is elkészíthetőek, márciustól május végéig, június közepéig a legforgalmasabbak. A rovarok jövés-menését akár centiméternyi távolságról is megfigyelhetik az állatbarátok. *(MTI)*

Forrás: Green Queen

Magyar nyelvű programozókurzus indult

Magyar nyelvű, ingyenes programozókurzust indít a Microsoft, a HTTP Alapítvány és a Green Fox Academy, az akár 3 hét alatt elvégezhető kurzus az alapvető kódolási tudás átadásával készíti fel az érdeklődőket a digitalizálódó munkaerőpiac kihívásaira – közölte a Microsoft Magyarország az MTI-vel szerdán.

Mint írták, a februárban elindított közös program széles körben hozzáférhetővé teszi az alapszintű programozási tudást. Ezért az ingyenes #MyFirstApp Coding Camp nevű kurzus magyar nyelven érhető el, ezzel a most induló program az egyik legnagyobb belépési korlátot bontja le. 120 jelentkező ráadásul mentori segítséggel vághat bele a tanulásba.

Felidézik: a Green Fox Academy tavaly márciusban, a járvány miatti korlátozások bevezetésekor indította el 3 hetes ingyenes kurzusát, akkor még angolul. „Csak Magyarországon közel 10 ezren érdeklődtek a lehetőség iránt, ugyanakkor sokan épp a nyelvi nehézségek miatt léptek vissza, nem volt meg a kellő magabiztosságuk ahhoz, hogy angolul végezzék el a programot – ismertette a közleményben Fachs Anita, a Green Fox Academy magyarországi vezetője.

Megjegyezte: bár a programozás nyelve kétségtelenül az angol, a program az alapszintű kódolói tudással növeli a részt vevők elhelyezkedési esélyeit. *(MTI)*

Csökkent a különbség a férfiak és nők nyugdíja között

Kisebb a különbség Romániában a férfiak és nők nyugdíja között, mint Németországban – ez tűnik ki az Európai Unió statisztikai hivatala (Eurostat) által szerdán közzétett adatokból.

A kimutatás szerint az unióban a nők átlagosan 29%-kal alacsonyabb nyugdíjat kapnak, mint a férfiak, de jó hír, hogy a különbség csökkent, ugyanis 2010-ben a férfiak nyugdíja még 34%-kal volt magasabb, mint a nőké. A nők nyugdíja valamennyi tagállamban alacsonyabb, mint a férfiaké. A legnagyobb különbséget Luxemburgban regisztrálják, ahol 2019-ben a 65 év feletti nők átlagosan 44%-kal kaptak kevesebb nyugdíjat, mint a férfiak. Jelentős különbség van a két érték között Máltán és Hollandiában (mindkettő 40%), Cipruson (39%), Ausztriában (37%) és Németországban (36%) is.

2019-ben Romániában a nők és a férfiak nyugdíja közötti különbség 24% volt, szemben a 2015-ben regisztrált 55,1%-os különbséggel. Ebben a mutatóban Románia olyan országokat előz meg, mint Németország, Spanyolország, Olaszország és Franciaország.

2019-ben a nők és a férfiak által kapott nyugdíjak közötti legkisebb különbséget Észtországban (2%), Dániában (7%), Magyarországon (16%), Szlovákiában (11%) és Csehországban (13%) jegyezték.

2010-hez képest a nők és a férfiak nyugdíja közötti különbség az EU legtöbb tagállamában csökkent. A legjelentősebb visszaesés Görögországban volt (13 százalékpont – a 2010-es 37%-ról a 2019-es 24%-ra), Dániában és Szlovéniában (mindkettő 11 százalékpont) és Bulgáriában (10). Ezzel szemben 2010 óta a különbség nőtt hat EU-tagállamban: Máltán (18), Lettországban (6), Litvániában és Szlovákiában (3-3), Horvátországban és Olaszországban (2-2).

Az Eurostat adatai azt is mutatják, hogy 2019-ben az Európai Unióban a 65 évnél idősebb nyugdíjasok körülbelül 15,1%-át fenyegette a szegénység, ami enyhe növekedést jelent a 2018-as 14,5%-hoz képest. A legtöbb tagállamban a szegénység kockázatának kitett nyugdíjasok aránya 10 és 30 százalék között van. Négy tagállamban ez a kockázat meghaladja a 30%-ot: Lettországban (54%), Észtországban (51%), Bulgáriában (36%) és Litvániában (35%), további négyben több mint 20 százalék: Horvátországban (27,6%), Cipruson (25,9%), Máltán (24,1%) és Romániában (23,5%).

Romániában a szegénység kockázatának kitett 65 év feletti nyugdíjasok aránya 2019-ben 23,5% volt, szemben a 2018-as 21,3%-kal és a 2017-es 18%-kal. *(Agerpres)*

Könyv- és CD-eladásból finanszírozzák a Csűrszínház székely kapujának felújítását

A Mikházi Csűrszínházi Egyesület újra kiadta a Székely Szabó Zoltán által összeállított és gondozott *Szerencsés jó estét kívánok e háznak...* című – Széllyes Sándor, a Székely Népi Együttes egykori, közismert tagjáról, énekeséről, mókamesteréről szóló – kötetet, amelyhez az előadásokat tartalmazó CD-melléklet is tartozik. Ugyanakkor újra megjelent a 15 évvel ezelőtt kiadott – Széllyes Sándor és Kerekes Tóth Erzsébet népdalkettőseit rögzítő – CD-lemez is.

A kiadványok megvásárolhatók a Bookman kiadó Dózsa György utca 22. szám alatti könyvesboltjában naponta 9-18 óra között, valamint online a www.antikvarius.ro honlapon.

Az egyesület a könyv és a lemezek eladásából származó bevételből szeretné finanszírozni a Csűrszínház bejáratánál felállított székely kapu felújítását. A renoválásra adományokat is elfogadnak. A pénzt a RO11BRMA0999100067886513-as bankszámlaszámra lehet átutalni.

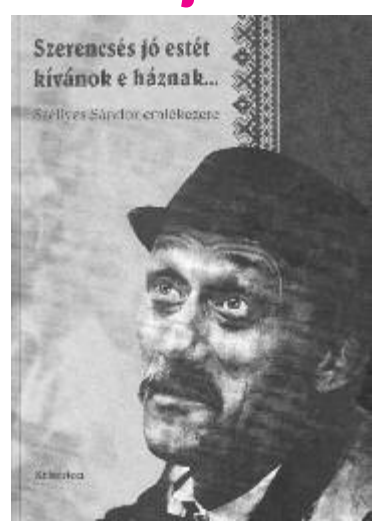

Szolgáltatás – Üzleti ajánlat

A DENTIKA KFT. – fogtechnikai termékeket forgalmazó marosvásárhelyi cégünk – ELADÁSI ÜGYNÖKI munkakörbe keres férfi munkatársat. További információért hívja a 0771-770-440-es telefonszámot. (10641-I)

FONTOS TELEFONSZÁMOK

• Romtelecom-tudakozó	
- információ	- 118-932
- általános	- 118-800
• Központosított ügyelet	
(Rendőrség, Tűzoltóság, SMURD,	
Csendőrség, Mentőállomás):	112
• Rendőrség	- 0265/202-305
• SMURD (betegekkel	
kapcsolatos információk)	- 0265/210-110
• Sürgősségi szolgálat:	
- gyermekeknek	- 0265/210-177
Marosvásárhelyi	
Polgármesteri Hivatal	- 0265/268-330
• Optika-Optofarm	- 0265/212-304
	- 0265/312 436
	- 0265/250-120
	- 0265/263 351
• Optolens szemsebészet	- 0265/263-351
• Marmed	- 0265/250-344
járóbeteg-rendelő:	- 0756-468-658
	- 0729-024-380
Labor	- 0751-114-307
e-mail: marmed@marmed.ro,	
www.marmed.ro	
• Dora Optics	- 0733-553-976
• Dora Medicals	- 0265/212-971
• Radiológia, echográfia	
Dr. Jeremiás István	- 0265/222- 446
• Emma vendéglő,	- 0740-083-077
hidegtálak készítése	- 0365/404-664
• Prefektúra	- 0265/266-801
• RDS–RCS	- 0365/400-401
	- 0365/400-404
• Áramszolgáltató vállalat	- 0800-801-929
- vidék	- 0265/929
• Delgaz Grid	- 0265/200-928
	- 0800/800 928
• Aquaserv:	
- hideg víz-csatorna	- 0265/215-702
- közönségszolgálat	- 0265/208-888
- központ	- 0265/208-800
	- 08008 208-888
• Fogyasztóvédelmi hivatal	- 0265/254-625
• Vasútállomás	- 0265/236-284
• Vili Kft.: temetkezés, segélyintézés	
(0-24 óra), professzionális balzsamozás	
Nemzetközi halottszállítás	- 0265/215-119
	- 0744-282-710
• Alkony Kft. temetkezés (24 ó.)	- 0265/263-865
koporsók, kellékek,	- 0745-606-215
koszorúk	- 0745-606-269
és halottszállítás	- 0758-047-604
• Maros megyei RMDSZ	- 0265/264-442
	- 0265/262-907

Méltányos reklámdíj fejében állandó szereplője lehet a FONTOS TELEFONSZÁMOK rovatnak. Várjuk jelentkezését a 0265/268 854-es telefonon.

ADÁSVÉTEL

BÚZÁT vásárolunk. Tel. 0722-396-107. (10457)

ELADÓ borjadzó tinó (a kilencedik hónapban). Tel. 0265/347-494. (10645-I)

LAKÁS

ELADÓ 3 szobás, másodosztályú, 1. emeleti lakás a Kövesdombon, a Petru Dobra utcában. A lakás saját hőközponttal, PVC termopán ablakokkal felszerelt, nyitott teraszú. Ára: 55.000 euró. Elérhetőség: tel. 0748-117-475. (-I)

MINDENFÉLE

VÁLLALUNK tetőjavítást, bádogosmunkát, szigetelést, csatornakészítést és bármilyen javítást. Tel. 0759-467-356. (10600)

MEGEMLÉKEZÉS

„Ne búsuljatok, nekem már nem fáj semmi,
Ha eljön az este, csillagként tudok nektek üzenni.
Tekintsetek fel az égre, ott fogok ragyogni.
Szívetek egy darabja voltam, mit nem lehet pótolni…”

Fájó szívvel emlékezik a marosvásárhelyi születésű HORVÁTH GYULA LÁSZLÓRA halálának első évfordulóján szerető családja, hozzátartozói és barátai. Tevékenysége Marosvásárhelyen: elektroműszerész és a volt szakszervezeti diszkó lemezlovasa. Kegyelettel gondol rá gyászoló családja, felesége, gyermekei, menye és kis unokája. (10644-I)

„Nem múlnak ők el, kik szívünkben élnek,
Hiába szállnak árnyak, álmok, évek.
Ők itt maradnak bennünk csöndesen még,
Hiszen hazánk nekünk a végtelenség.”

(Juhász Gyula)

Szívünkben mély fájdalommal emlékezünk drága öcsénkre, HORVÁTH GYULA LÁSZLÓRA, akit egy évvel ezelőtt kísértünk utolsó földi útjára.
Drága öcsénk, nyugodj békében!
Bánatos nővéred, húgod és sógorod. (10644-I)

A kulákság által kiszolgáltatva, a kommunizmus megaláztatásától és kegyetlenségétől megtörve, az elhagyott otthonotokért való fájdalomtól szenvedve, de mégis igaz embernek megmaradva, a szeretteitekért küzdve, el kellett menjetek mindörökre.
Kegyelettel és mély fájdalommal emlékezünk a felejthetetlen, drága jó szüleinkre, a hármasfalui, székelyszentistváni KILYÉN ANDRÁSRA halálának harmincadik évfordulóján és KILYÉN MARGARETA IRMÁRA szül. Vajda halálának negyedik évfordulóján.
„Elmentetek tőlünk, mint a lenyugvó nap,
de szívünkben éltek, és örökre ott maradtok.”
Emléküket kegyelettel őrzik szeretteik. Béke poraikra! (10651-I)

ELHALÁLOZÁS

Szívünk mélységes fájdalmával tudatjuk, hogy a szeretett gyermek, édesapa, testvér, keresztapa, rokon, barát és szomszéd,

SZILÁGYI ZOLTÁN

életének 58. évében február 1-jén hirtelen eltávozott az élők sorából. Február 4-én, csütörtökön 13 órakor helyezzük örök nyugalomra a Jeddi úti temetőben, katolikus szertartás szerint. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!

A gyászoló család. (10661-I)

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy a szeretett férj, édesapa, nagytata, testvér, após, sógor, nagybácsi, rokon és szomszéd,

SZÉKELY FERENC

életének 84. évében, 2021. február 3-án elhunyt.
Temetése 2021. február 5-én, pénteken 12 órakor lesz a marosszentgyörgyi római katolikus temetőben.
Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!

A gyászoló család. (10666-I)

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy a szeretett feleség, édesanya, nagymama, dédmama, rokon, szomszéd, ismerős,

LACZKÓ ILONA
(Juliska)

hosszas betegség után, életének 75. évében, 2021. február 3-án elhunyt. Temetése február 5-én, pénteken 14 órakor lesz a sáromberki temetőben.
Búcsúzik tőle férje, Imre, gyermekei: István, Imre és Hajni, menyei, Anci és Csöpi, veje, Karcsi, hat unokája és dédunokája.

A gyászoló család. (10667-I)

RÉSZVÉTNYILVÁNÍTÁS

Semmi sem fájdalmasabb az életben, mint egy szeretett személy elvesztése. Osztozunk kolléganőnk, Zöldi Katalin fájdalmában, együttérzésünket fejezzük ki ezekben a szomorú és fájdalmas percekben, amikor szeretett ÉDESANYJÁTÓL búcsúzik. Őszinte részvétünk a gyászoló családnak. A Gedeon Richter România Rt. munkaközössége. (sz.-I)

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

Köszönetünket fejezzük ki mindazoknak, akik drága szerettünk, GURZA LÁSZLÓ temetésén részt vettek, sírjára virágot helyeztek és fájdalmunkban osztoztak. A gyászoló család. (10666-I)

DORA OPTICS

SZAKORVOSI VIZSGÁLATOK IDŐPONTJA A DORA OPTICS KABINETEKBEN

MAROSLUDAS:
MINDEN HÉTFŐN.
IDŐPONTFOGLALÁS: 0735-786.853

DICSŐSZENTMÁRTON:
MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN.
IDŐPONTFOGLALÁS: 0736-386.353

SZÁSZRÉGEN (LIBERTĂȚII):
HÉTFŐN ÉS CSÜTÖRTÖKÖN.
IDŐPONTFOGLALÁS: 0733-553.971

SZÁSZRÉGEN (CARDINAL):
KEDDEN ÉS CSÜTÖRTÖKÖN DR. SZATMÁRI JUDITTAL
ÉS HAVONTA EGYSZER DR. MADARAS ZOLTÁN.
IDŐPONTFOGLALÁS: 0728-908.856

MEDGYES, SZEBEN MEGYE:
LÁTÁSVIZSGÁLAT KEDDEN, SZERDÁN ÉS CSÜTÖRTÖKÖN.
IDŐPONTFOGLALÁS: 0735-830.678

NYÁRÁDSZEREDA:
LÁTÁSVIZSGÁLAT MINDEN KEDDEN.
IDŐPONTFOGLALÁS: 0733553973

MAROSVÁSÁRHELY (KÖZPONT):
MINDEN NAP.
IDŐPONTFOGLALÁS: 0733553976

MAROSVÁSÁRHELY (TUDOR):
HÉTFŐ, KEDD, CSÜTÖRTÖK, PÉNTEK.
IDŐPONTFOGLALÁS: 0755-088.379

MCA Health Care
ORVOSI LABORATÓRIUM
www.health-care.ro Tel/fax: 0365-882747
Marosvásárhely, Tulipán utca 25. szám

TÁJÉKOZTATÓ

Tisztelt páciensek!

Az MCA Health Care orvosi laboratórium folyamatosan a betegek rendelkezésére áll, és a fokozott biztonsági előírásokat betartva, a COVID–19-járvány idején is elvégzi az egészségügyi biztosítópénztár által megtérített laboratóriumi vizsgálatokat.

Laboratóriumi mintavételre hétfőtől péntekig 7–11 óra között várjuk önöket.

NON STOP
állunk rendelkezésedre!
RexoGold
a te zálogházad
Str. Frantz Liszt nr. 11
Telefon: 0265 - 25.11.11
Mobil: 0748 - 25.11.11
www.rexogold.ro

r·a·d·i·o gaga
www.radiogaga.ro

Spălătorie și detailing auto
Beltrand
autómosó és -kozmetika
– külső-belső tisztítás
– kárpittisztítás, polírozás, viaszozás
– szőnyegmosás
Marosvásárhely
Predeal u. 97 sz.
Telefon: 0265/223-902
0740-393-060

Marosvásárhelyi Rádió România
www.marosvasarhelyiradio.ro
96 FM
106,8 FM
1323 AM

therezia®
Mezőpaniti tejtermékek...

NŐSZEMKÖZT
PÉNTEK 20⁰⁰
ETV ERDÉLYI MAGYAR TELEVÍZIÓ

Hirdessen Maros megye legolvasottabb napilapjában!
NÉPÚJSÁG
Kényelmesen megteheti online is.